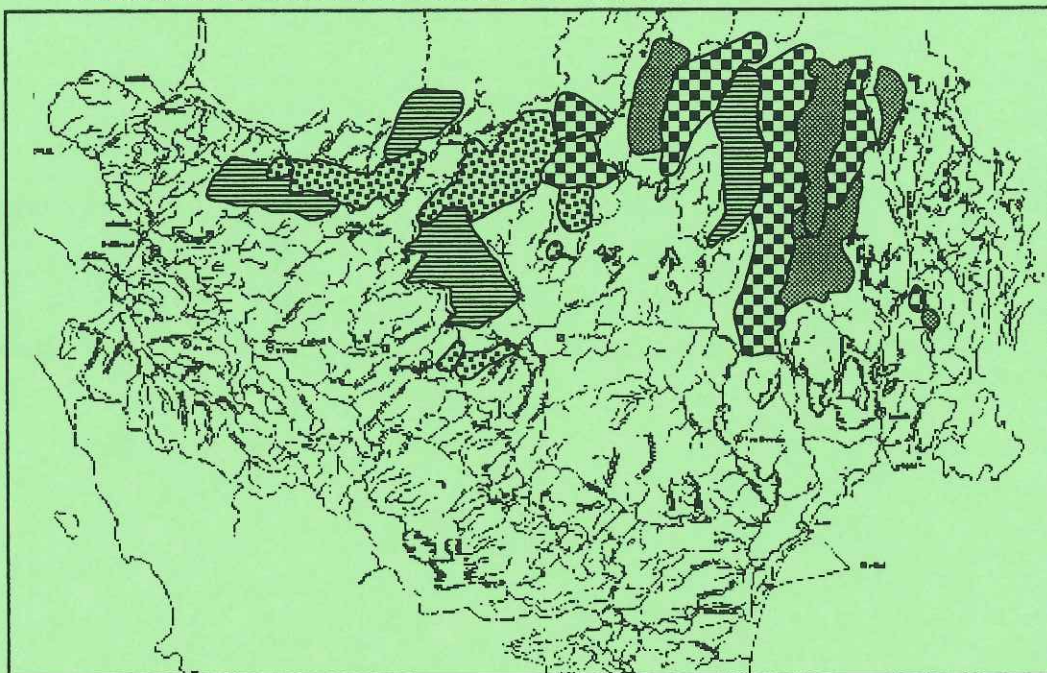

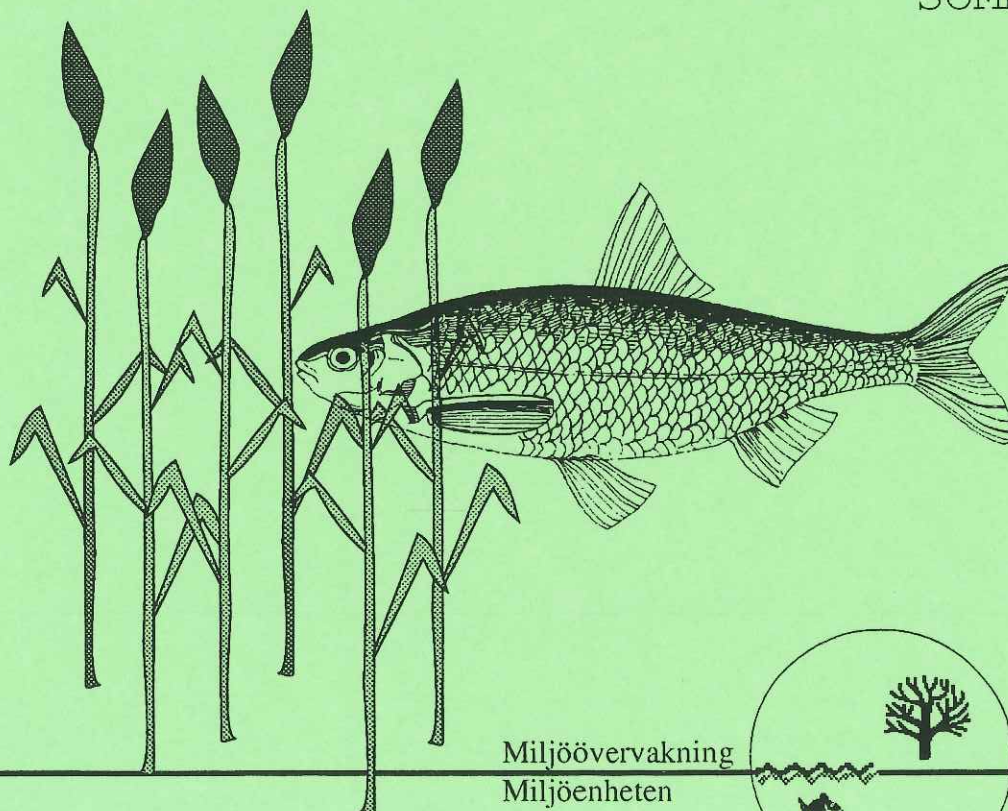
Länsstyrelsen i Skåne län

EFFEKTUPPFÖLJNING

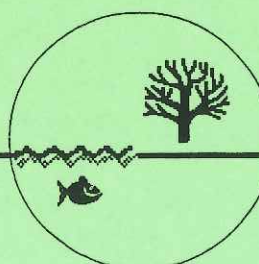
I KALKADE OCH ICKE KALKADE VATTEN

SOMMAREN
1997

Miljöövervakning
Miljöenheten

Lars Collvin
Jan-Inge Månsson
1997:22
ISSN 1402-3393

Titel: Effektuppföljning i kalkade och icke kalkade vatten. Sommaren 1997

Författare: Lars Collvin och Jan-Inge Månsson

Utgiven av: Länsstyrelsen i Skåne län

Beställningsadress: Länsstyrelsen i Skåne län
Miljöenheten
205 15 MALMÖ eller 291 86 KRISTIANSTAD
Tfn: 040-252256 Tfn: 044-252641

Copyright: Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källa.

ISSN: 1402-3393

Upplaga: 100 ex

Tryckeri: Länsstyrelsen i Skåne län, Kristianstad

Papper: Miljömärkt

Resultat från effektuppföljning sommaren 1997

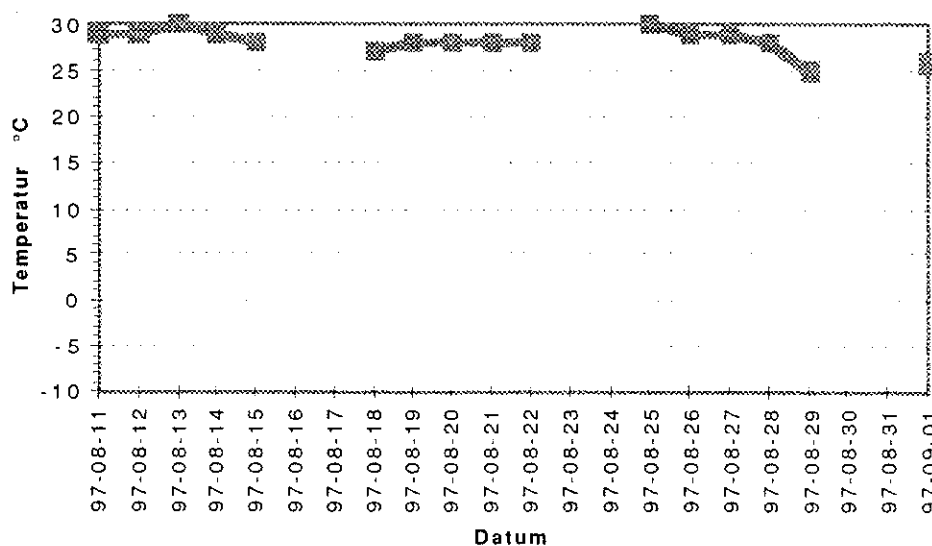
Här kommer nu analysresultaten för årets sommaromgång.

Rådata redovisas lokalvis i bilaga 5.

Provtagningstider och väder

Sommarprovtagningen startade den 11 augusti i länets östra del och avslutades den 1 september i länets centrala del.

Lufttemperatur under provtagningsperioden
sommaren 1997

Temperaturen var dagtid mycket hög under hela provtagningen. Maximal variation under perioden var 5 °C, 25-30 °C (se figur ovan).

Vindarna var svaga till måttliga under större delen av perioden och blåste huvudsakligen från sydost.

Under provtagningens 16 provtagningsdagar var det soligt och torrt.

Bedömningsunderlag och kriterier

Se bilaga 6.

KOMMENTAR TILL ANALYSDATA

SJÖAR

Tabellen (bilaga 1) över de 23 försurningsklassade, men *ej kalkade sjöarna* visar att:

- Fyra sjöar låg i **klass 5** med ingen eller ringa buffertkapacitet.

Kommun	SJÖ	Anmärkning	Alk. µekv/l	pH
Bromölla	Lillesjö	Referenssjö	0	4,82
Osby	Liasjön	Referenssjö	0	5,16
Osby	Hamsarpsjön	Bör ej kalkas	8	5,43
Hässleholm	Svinasjön	Länsreferens	0	5,24

Ingen av dessa sjöar skall kalkas.

- En sjö låg i **klass 4**, dvs med mycket svag buffertkapacitet

Kommun	SJÖ	Anmärkning	Alk. µekv/l	pH
Kristianstad	Bäen	Referenssjö	39	6,81

Inte heller denna sjö skall kalkas.

Tabellen (bilaga 1) över de 53 försurningsklassade, och *kalkade* eller *kalkpåverkade* sjöarna visar att:

- Ingen sjö (!) låg i **klass 5**, dvs med ingen eller ringa buffertkapacitet. Bra!

- Tre (!) sjöar av de 53 kalkade sjöarna, dvs 6 %, låg i **klass 4**, dvs med mycket svag buffertkapacitet:

Kommun	SJÖ	Anmärkning	Alk. µekv/l	pH
Ö. Göinge	Kroksjön/Sibbh	Sjökalkad	50	6,35
Ö. Göinge	Rammsjön/Sibbh	Sjökalkad	33	6,63
Klippan	Bandsjön	Sjökalkad	30	6,43

I Kroksjön/Sibbh och Rammsjön/Sibbh är situationen ej bra.Vi diskuterade situationen för Kroksjön i utskicket hösten 1995.

DOSERARE

Sommarprovtagning

En av länets 23 bedömda doserare, doserade med säkerhet ut kalk till vattendragen vid provtagningstillfället -se doserartabell (bilaga 2)-, medan 22 med säkerhet ej doserade kalk vid provtagningstillfället.

Vid ingen doserare var nedströmsvärdena enligt vår bedömning *för låga*, dvs mindre än 50 mikroekvivalenter bikarbonat per liter.

Vid åtta doserare var nedströmsvärdena enligt vår bedömning *för höga*, dvs högre än 400 mikroekvivalenter bikarbonat per liter.

Kommun	DOSERARE	Anmärkning	Ned alk (μ ekv/l)	Ned pH
Örkellunga	Faxeröd	Borde ej doserat	962	7,83

Anmärkningskolumnen visar på vår kommentar. Således borde en av doserararna ej doserat. Övriga sju doserare där nedströmsvärdena var för höga, doserade ej kalk och bedöms därför inte.

VATTENDRAG

Bedömningsunderlag och teckenförklaringar se bilaga 3-0.

Höga alkaliniteter och låga pH-värden i humösa vatten

Denna torra och extremt varma sommar noterar vi ofta att vi får höga alkalinitetsvärden samtidigt som pH-värdena är relativt sett låga. Fenomenet verkar gälla speciellt för små rinnande vatten med stor andel våtmark. Vi är inte helt säkra på orsak och verkan.

Spekulation om orsak och verkan

När vi tar våra prover, fyller vi flaskorna helt upp, dvs luftspalt saknas och därmed minskar risken för att gas avgår från vätskan till luft ovanför vätskan.

Under transporten till laboratoriet förvaras flaskorna mörkt (i kylbox) och svalt (kylklampar), för att minska risken för fotosyntesaktivitet och för bakteriell nedbrytning av organiskt material.

Eventuell fotosyntes i flaskan kan leda till att koldioxid (CO₂) förbrukas och pH därmed stiger. En nedbrytning av organiskt material skulle kunna leda till att CO₂ bildas och pH därmed sjunker.

Orsaken till låga pH-värden i små rinnande vatten med stora våtmarksområden i sina tillföden dvs för lokaler med höga-mycket höga vattenfärgsvärden, kan vara kombinationen av hög ursprunglig vattenfärg och -temperatur.

Mörkret i kylboxen bör förhindra fotosyntes. Bakteriell nedbrytningen av organiskt material kan emellertid tänkas fortsätta under transporten till laboratoriet. Detta kan ske om vattentemperaturen är mycket hög när provet tas och kylningen av provet därför tar mycket lång tid (timmar).

Skräbeån

Vilshultsån (bilaga 3-1)

Kalkningseffekten är mycket bra i hela vattendraget.

Ekeshultsån (bilaga 3-2)

Buffertsituationen är bra i de kalkade vattnen. Notera det höga alkalinitetsvärdet i Åbroaån. Som vanligt tror vi att detta är en effekt av utströmmande grundvatten.

Tosthultsån (bilaga 3-3)

Situationen är mycket bra i samtliga vatten.

Smedegylsån (bilaga 3-4)

Buffertsituationen är bra i de kalkade vattnen.

Holjeån (bilaga 3-5)

Buffertsituation och pH är mycket bra, utom i den sura referenssjön, Lillesjön.

Helgeån

Verumsån (bilaga 3-6)

Buffertsituationen är bra i alla vatten utom den sura länsreferenssjön, Svinasjön.

Hårsjö-Lillasjöbäcken (bilaga 3-7)

Höga alkalinitetsvärden och pH i å-systemet, utom möjligen i den nya provtagningspunkten Norresjöbäcken, där pH är lågt medan alkaliniteten är mycket hög.

Emmaljungabäcken (bilaga 3-8)

Väl höga alkalinitets- och pH-värden i ån

Simontorpsån (bilaga 3-9)

Det ser bra ut på alla lokaler i hela å-systemet, möjligen med undantag för Rövarebäcken uppströms doseraren.

Drivån (bilaga 3-10)

Det är höga alkaliniteter runt doseraren i Killeberg. Bortsett från den sura referenssjön, Liasjön, så är situationen i övrigt mycket bra i ån.

Kilingaån (bilaga 3-11)

Buffertsituationen är bra i alla vatten utom den sura, icke-kalkade Hamsarpasjön.

Grydeå (bilaga 3-12)

Buffertförmåga och pH är bra i hela Grydeån.

Bivarödsån (bilaga 3-13)

Buffertförmåga och pH är bra i huvudfåran.

Alkaliniteten är däremot svag i framför allt Rammsjön/Sibbh. Däremot så är pH bra i både Rammsjön/Sibbh och i Kroksjön/Sibbh.

Rökeån (bilaga 3-14)

Det ser bra ut i hela ån. Något höga alkalinitetsvärden uppträder emellertid nedströms Gårdsjön/Ängl och vid Rökeån/Vedema. Dessa torde bero på grundvattentillskott, lågt flöde och hög vattentemperatur.

Farstorpsån (bilaga 3-15)

Det ser bra ut i hela ån. Åter ser vi emellertid att det förekommer låga pH-värden samtidigt med höga alkalinitetsvärden i små våtmarksflödena, dvs här i punkterna V10 och V11.

Almaån/Helgeån (bilaga 3-16)

Alkalinitet och pH i Tydingen och Lursjön var som vanligt mycket bra.

Rönneån

Ybbarpsån (bilaga 3-17)

Generellt höga alkalinitets- och pH-värden i ån.

Provet i Håkantorps ö d kunde ej tagas i utflödet p g a att detta var i det närmaste torrt. Provet togs därför direkt i sjön från dess norra strand. Det är ett mycket högt alkalinitets- och pH-värde i sjön.

Rössjöholmsån (bilaga 3-18)

Vi har tidigare kommenterat att dosering ej bort ske i Faxerödsbäcken. Man ser klara grundvatteneffekter på värdena vid lokalen uppströms kalkningslokalerna i Faxerödsbäcken.

Notera avsaknaden av alkalinitet i Långhultsbäcken även denna extremt varma sommar.

I övrigt är förhållandena bra i flödet.

Stensån

Stensån (bilaga 3-19)

Alkalinitet och pH är bra i ån.

Lagan

Lagan (bilaga 3-19)

Alkalinitet och pH är bra i båda å-systemen.

Övriga lokaler

Fyra lokaler behandlas ej i vattendragsöversikter. Dessa lokaler redovisas här nedan.

Lokal	Alkalinitet $\mu\text{ekv/l}$				pH			
	Vi	Vå	So	Hö	Vi	Vå	So	Hö
<i>Icke-kalkade</i>								
Syrkhultasjön U 116		78	-		6,08	6,27	-	
<i>Kalkade</i>								
Bandsjön Ö	20	22	30		5,95	6,14	6,43	
Grösjön S	308	176	334		6,42	7,14	7,40	
Trollsjön C	-	71	158		-	6,63	7,08	

Bland de kalkade sjöarna uppvisar Bandsjön en svag alkalinitet under sommarprovtagningen.

REFERENSVATTEN

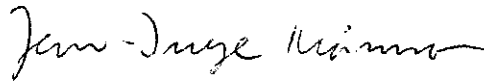
Referenssjöar, se bilaga 7-1.

Med en lagom välbuffrad hösthälsning önskar vi sommaren farväl!

Lars Collvin

Jan-Inge Månsson

Kopia till:

Göran Edvinsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 7, 295 21 Bromölla
Bo Persson, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 45, 283 80 Osby
Tryggve Lahger, Tekniska kontoret, Storgatan 4, 280 60 Broby
Sven-Inge Svensson, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 207, 281 80 Hässleholm
Anders Stureson, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 104, 286 80 Örkelljunga
Jörgen Hanak, Miljö- och hälsoskyddskontoret, 262 80 Ängelholm
Folke Nilsson, Stadsbyggnadskontoret, 262 80 Ängelholm
Bo Wendt, Miljöskyddskontoret, Box 1501, 269 80 Båstad
Stefan Winberg, Gatukontoret, V Boulevarden 13, 291 32 Kristianstad
Mikael Dahlman, Miljö- och hälsoskyddskontoret, 291 32 Kristianstad
Birgitta Sternerup, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 54, 264 80 Klippan
Ann Persson, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 101, 284 85 Perstorp
Johnny Lundgren, Vallåsens Fiskevårdsällskap, Kyrkogårdsgatan 13, 263 36 Höganäs
Markus Mårtensson, Furutorp, Pl 5032, 280 22 Vittsjö
Anders Persson, Ö. Örkeneds fiskevårdsförening, PL 1212, 280 70 Lönsboda
Jonas Hedberg, Gustavsborgs Säteri AB, Box 43, 284 00 Perstorp
Karl Lennart Wendt, Gustavsborgs Säteri, 284 00 Perstorp
Arne Wester, Lärkesholms Säteri, Lärkesholm, 286 00 Örkelljunga
Torgils Svensson, Skrivarehagsvägen 250-6, 293 93 Olofström
Sven-Åke Jönsson, Änglarp, 282 00 Tyringe
Algustorpasjöarnas fiskevårdsområde, Torsten Pålsson, Röke 4249, 282 00 Tyringe
Bodarpasjöns fiskevårdsområde, Dagmar Begander, Jägargatan 13C, 280 20 Bjärnum
Bältingesjöns fiskevårdsområde, Mats Persson, Bältinge 4222, 284 90 Perstorp
Farlångens fiskevårdsområde, Rune Andersson, PL 1547, 280 23 Hästveda
Humlesjöns fiskevårdsområde, Stellan Ivarsson, Humlesjö 4263, 282 93 Röke
Immelns fiskevårdsområde, Hans Oredsson, Mjönäsvägen 135, 290 37 Arkelstorp
Lursjöns fiskevårdsområde, Bo Klintegård, Luhr, 280 23 Hästveda
Osbysjöns fiskevårdsområde, Sven Ahlberg, Hasslaröd 3367, 283 00 Osby
Rössjöholms Säteri, Fritz Rosenörn-Lehn, Rössjöholm PL 5055, 260 80 Munka Ljungby
Skeingesjöns fiskevårdsområde, Sture Ralsgård, Maglaröd, 283 00 Osby
Svenstorpssjöns fiskevårdsområde, Olle Carlsson, Carl Krooks gatan 3, 252 25 Helsingborg
Tydingesjöns o Kallsjöns fiskevårdsområde, Lars Inge Björklund, Hylhult Pl 4346, 281 90 Hässleholm
Tviggasjö-Toftasjöarnas FVO, Sven-Arne Nilsson, Tviggasjö PL 1624, 280 20 Bjärnum
Vesljungasjöns fiskevårdsområde, Roland Cesar, Applehult, 280 22 Vittsjö
Vittsjöns fiskevårdsområde, Karl-Eve Lunnergård, PL 5084, 280 22 Vittsjö
Värsjöns fiskevårdsområde, Christer Olsson, Stenhagen 1143, 280 40 Skånes Fagerhult
Åsljungs bysamfällighets fiskevårdsområde, Bo Ekelund, Sjönäsvägen 20, 286 00 Örkelljunga
Örsjöns-Lillasjöns fiskevårdsområde, Per Persson, Örnäs 7842, 343 96 Älmhult
Östra Örkeneds fiskevårdsområde, Sven Inge Berg, Tostaboda 2314, 280 70 Lönsboda
Guldfiskarna, Git Bergman, Box 75, 310 10 Våxtorp
Nils Hoffman, Gärdesvägen 7, 289 50 Hanaskog
Iwe Härbst, Slättsjö, 280 40 Skånes Fagerhult
Skånes Naturvårdsförbund, Berit Cavallin, Winstrupsgatan 8, 222 22 Lund
Skånes Naturvårdsförbund, Gustav Helldén, Lerkärsvägen 10, 291 66 Kristianstad
Sportfiskarnas Skånedistrikt, Ö Förstadsgatan 4, 211 31 Malmö
Skåne-Blekinge fiskevattenägareförbund, Kurt Forsberg, Skarvegöl Pl 2029, 370 11 Backaryd
Skåne-Blekinge fiskevattenägareförbund, Jan Kjellén, Killebodavägen 106, 290 37 Arkelstorp
Kommunförbundets länsavdelning, Box 12, 264 00 Klippan
Assi-Domän, Per-Arne Karlström, Östra Järnvägsgatan 24, 283 41 Osby
Skogsvårdsstyrelsen, Charlotta Kabo-Stenberg, Box 234, 291 34 Kristianstad
Skogsvårdsstyrelsen, Kjell Nilsson, Tredalagatan 5, Box 234, 291 34 Kristianstad

Skogsvårdsstyrelsen, Stig Hermansson, Radiatorvägen, 283 43 Osby
Camilla Elmqvist, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 53, 243 21 Höör
Ingvar Nilsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret, Box 500, 343 23 Älmhult
Björn Theorin, Miljövårdsenheten, Kronobergs län, 351 86 Växjö
Britt Floderus, Miljövårdsenheten, Hallands län, 301 86 Halmstad
Lars Möller, Miljövårdsenheten, Blekinge län, 371 86 Karlskrona
Lasse Sangedal, Sjöqvarnsbacken 24, 131 31 Nacka
Per Östensson, Boliden-Kemi AB, Box 902, 251 09 Helsingborg
Ekologgruppen AB, Kalle Holmström, Järnvägsatan 19B, 261 32 Landskrona
Anders Larsson, KM Lab Växjö, Välluddevägen 3, 352 51 Växjö
Amelie Jarlman, KM Lab Helsingborg, Stora Tvärgatan 33B, 223 52 Lund
Gertrud Cronberg, Limnol. avd., Ekol. inst., Lunds Univ., Ekologihuset, Sölvegatan 37, 223 62 Lund
Björn Bergquist, Sötvattenslaboratoriet, 170 11 Drottningholm
Torbjörn Svensson, Miljööverv.enh. Naturvårdsverket, Blekhölmsterassen 36, 106 48 Stockholm
Lantbruksenheten, fiskefunktionen: Johan Wagnström
Miljöenheten: Hareald Arneil, Lennart Sorby, cirkulation .

SOMMARPROVTAGNING SJÖAR AUGUSTI 1997

		Ej kalkpåverkade sjöar					
		Alkalinitetsklasser, µekv/l					
Kn	Namn	≤10 Klass 5	11-50 Klass 4	51-100 Klass 3	101-500 Klass 2	>500 Klass 1	Summa
1256	Östra Göinge				1		1
1257	Örkelljunga			1	2		3
1272	Bromölla	1					1
1273	Osby	2		4			6
1275	Perstorp						0
1276	Klippan						0
1290	Kristianstad		1	2	1	1	5
1292	Ängelholm						0
1293	Hässleholm	1		1	4		6
1100	L-LÄN	4	1	8	8	1	22

		Kalkade eller kalkpåverkade sjöar					
		Alkalinitetsklasser, µekv/l					
		≤10	11-50	51-100	101-500	>500	Summa
Kn	Namn	Klass 5	Klass 4	Klass 3	Klass 2	Klass 1	
1256	Östra Göinge		2	1	3		6
1257	Örkelljunga				4		4
1272	Bromölla			2	1		3
1273	Osby			2	16		18
1275	Perstorp						0
1276	Klippan		1				1
1290	Kristianstad				3		3
1292	Ängelholm				1		1
1293	Hässleholm				15	2	17
1100	L-LÄN	0	3	5	43	2	53

SOMMARPROVTAGNING, UPP- OCH NEDSTRÖMS DOSERARNA, AUGUSTI 1997

Doserare	Kn	Prov.	År	Doserar?	Pegel	Bedömning	pH		Aik		Ca		Anmärkning
							Upp	Ned	Upp	Ned	Upp	Ned	
Rönneb Biskops	1256	Sommar	1997	Nej	<0,20	OK	5,97	6,01	90	94	0,30	0,30	Skilrig pegel!
Rönneb Trallein°	1256	Sommar	1997	Nej	<0,10	OK	6,53	6,81	108	133	0,32	0,28	Skilrig pegel!
Ekeshult°	1256	Sommar	1997	Nej	<0,20	OK	6,44	6,80	298	378	0,48	0,57	Skilrig pegel!
Björnhult°	1257	Sommar	1997	Nej	0,28	OK	6,21	6,92	226	236	0,40	0,48	
Smedjeånt	1257	Sommar	1997	Nej	<0,30	OK	6,42	6,92	366	236	0,52	0,48	Skilrig pegel!
Svarta sjöt	1257	Sommar	1997	Nej	0,05	OK	6,08	7,00	214	150	0,37	0,47	
Hansarpasjön	1273	Sommar	1997	Nej	<0,20	OK	5,43	6,43	8	378	0,29	0,43	Skilrig pegel!
Killeberg°	1273	Sommar	1997	Nej	<0,10	OK	7,03	7,40	678	762	0,81	0,64	Jord runt pegelns nedre del.
Kruseböke°	1273	Sommar	1997	Nej	?	OK	6,00	7,20	138	186	0,23	0,30	Pegelns vikt, detta är annu inte älgdadt!!
Rövarbäckent	1273	Sommar	1997	Nej	0,33	OK	6,70	6,76	282	186	0,28	0,48	
Simontorp°	1273	Sommar	1997	Nej	<0,00	OK	6,70	6,76	212	312	0,32	0,43	
Duvhult	1273	Sommar	1997	Nej	<0,00	OK	5,54	6,07	58	108	0,26	0,34	
Håkantorp°	1273	Sommar	1997	Nej	0,24	OK	6,66	6,83	186	302	0,29	0,39	
Tosthult	1273	Sommar	1997	Nej	0,13	OK	5,76	6,64	106	370	0,31	0,62	
Faxeröd°	1292	Sommar	1997	Ja	0,19	Borde ej doserat	6,64	7,83	606	962	0,74	0,90	
Ned Århult	1292	Sommar	1997	Nej	0,23	OK	5,56	6,25	54	98	0,14	0,31	
Rinn	1292	Sommar	1997	Nej	0,16	OK	6,46	7,66	90	646	0,26	0,83	
Furutorp°	1293	Sommar	1997	Nej	0,12	OK	6,89	7,30	318	398	0,44	0,50	
Sågmöllebacken	1293	Sommar	1997	Nej	<0,00	OK	5,78	6,49	108	634	0,24	0,63	
Lönsholma°	1293	Sommar	1997	Nej	0,10	OK	6,63	6,77	374	442	0,51	0,58	
Oretorp°	1293	Sommar	1997	Nej	0,65	OK	6,34	6,45	458	538	0,57	0,48	
Gårdsjön/Ängl	1293	Sommar	1997	Nej	<0,00	OK	-	7,25	-	474	-	0,67	Torr i uppströmsprovet
Håkantorps ö dt	1293	Sommar	1997	Nej	0,66	OK	-	7,63	-	774	-	0,99	Torr i uppströmsprovet

*Kalkning sker uppströms, †Nedströmspunkten är ett sjöutflöde

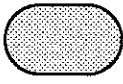
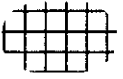
Samlad bedömning

SKER DOSERING?	Antal
JA	1
NEJ	22
VETEJ	0
TOTALT	23

BEDÖMNING AV FUNKTION:	
BRA	22
DÅLIGT	1
Kan ej bedömmas	0
TOTALT	23

Nedströms alkalinitetsvärden:	
µekv/l	Antal
För låga <50	0
Bra 50-250	9
Höga 250-400	6
För höga >400	8
TOTALT	23

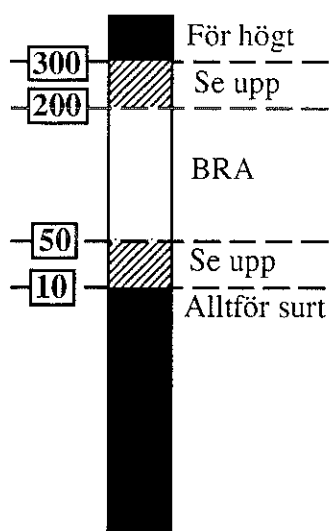
Teckenförklaringar

	Rinnsträckor
	Sjö
	Våtmark
	Samhälle
	Provtagningsplats
	Länsgrens
	Kalkdoseringsanläggning
	Nr Provtagningsplats
	Recipientkontrollstation i huvudflödet
	Q Pegelnamn 88-2144
	Flödesstation SMHI

* Bedömningshjälp för näringsfattiga, kalkade vatten

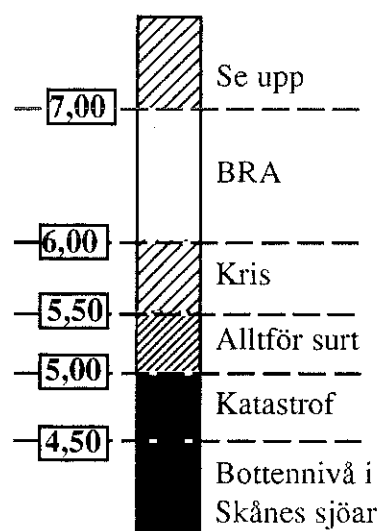
Buffringstillstånd

Alkalinitet
µekv/l

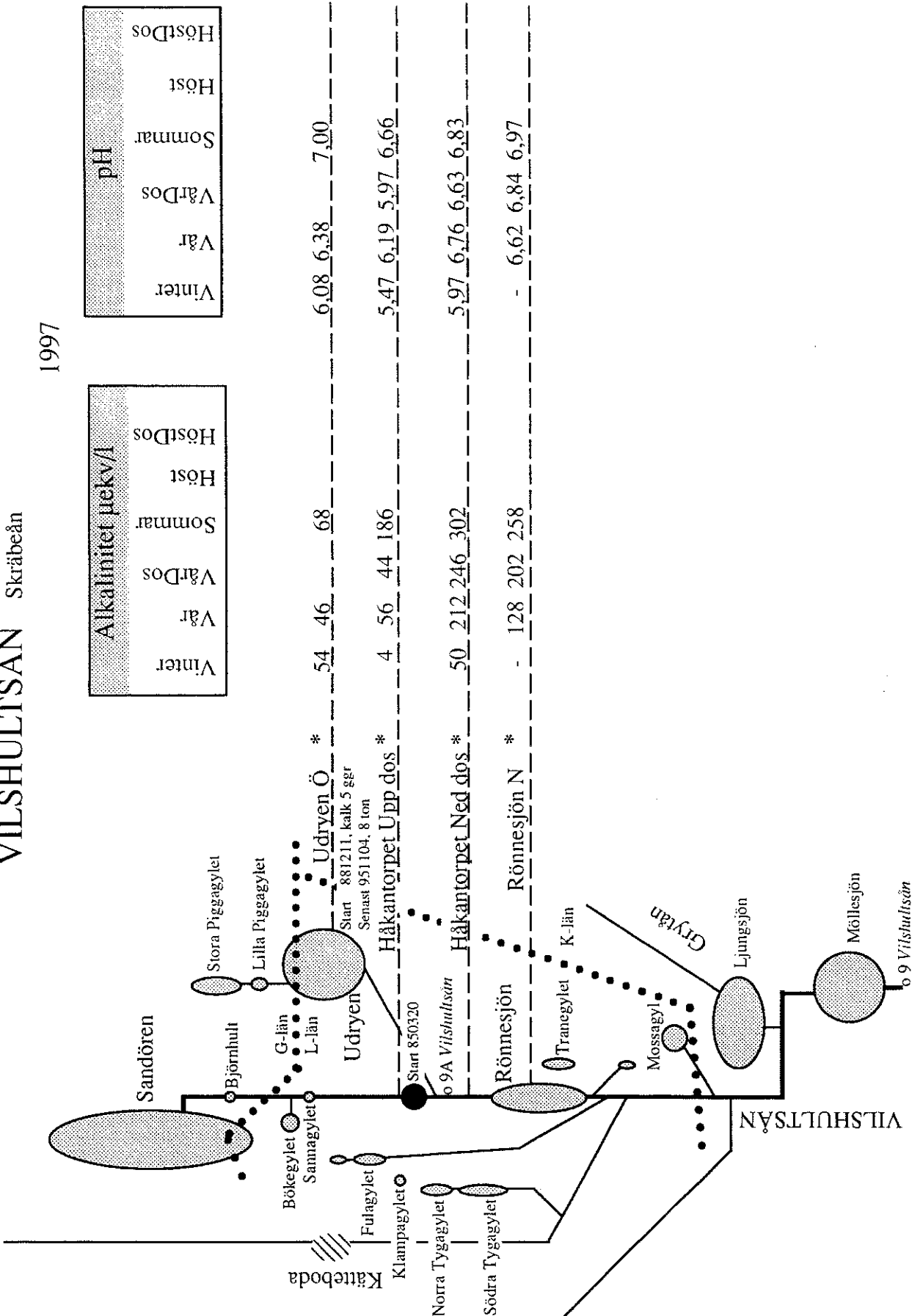
Biologisk effekt

pH

VILSHULTSÅN   Skräbeån

1997

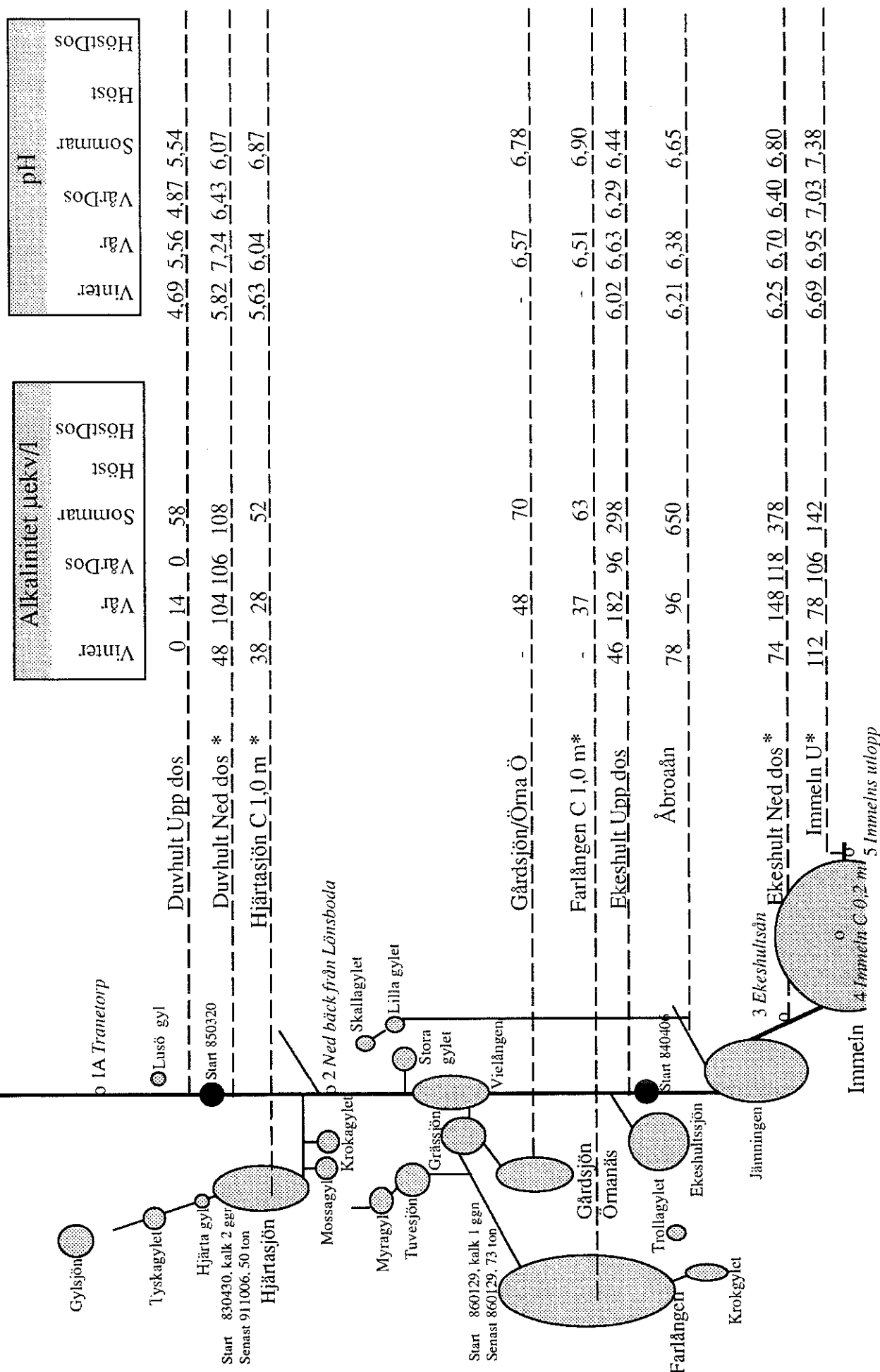

EKESHULTSÅN

1997

Skräbeån

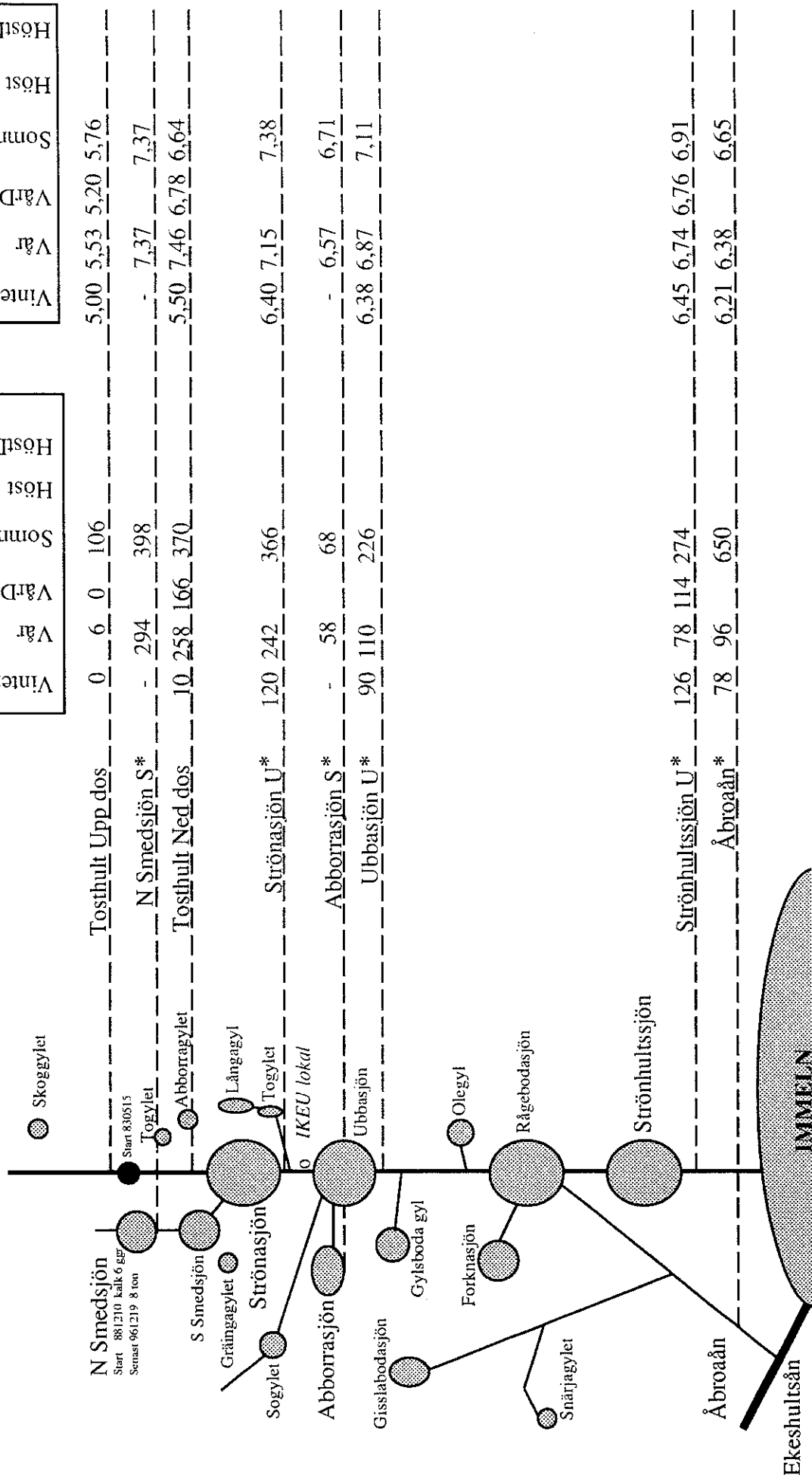

TOSTHULTSÅN   Skräbeån

1997

pH					Höst	HöstDos
Vinter	Vår	VårDos	Sommar			
5,00	5,53	5,20	5,76			

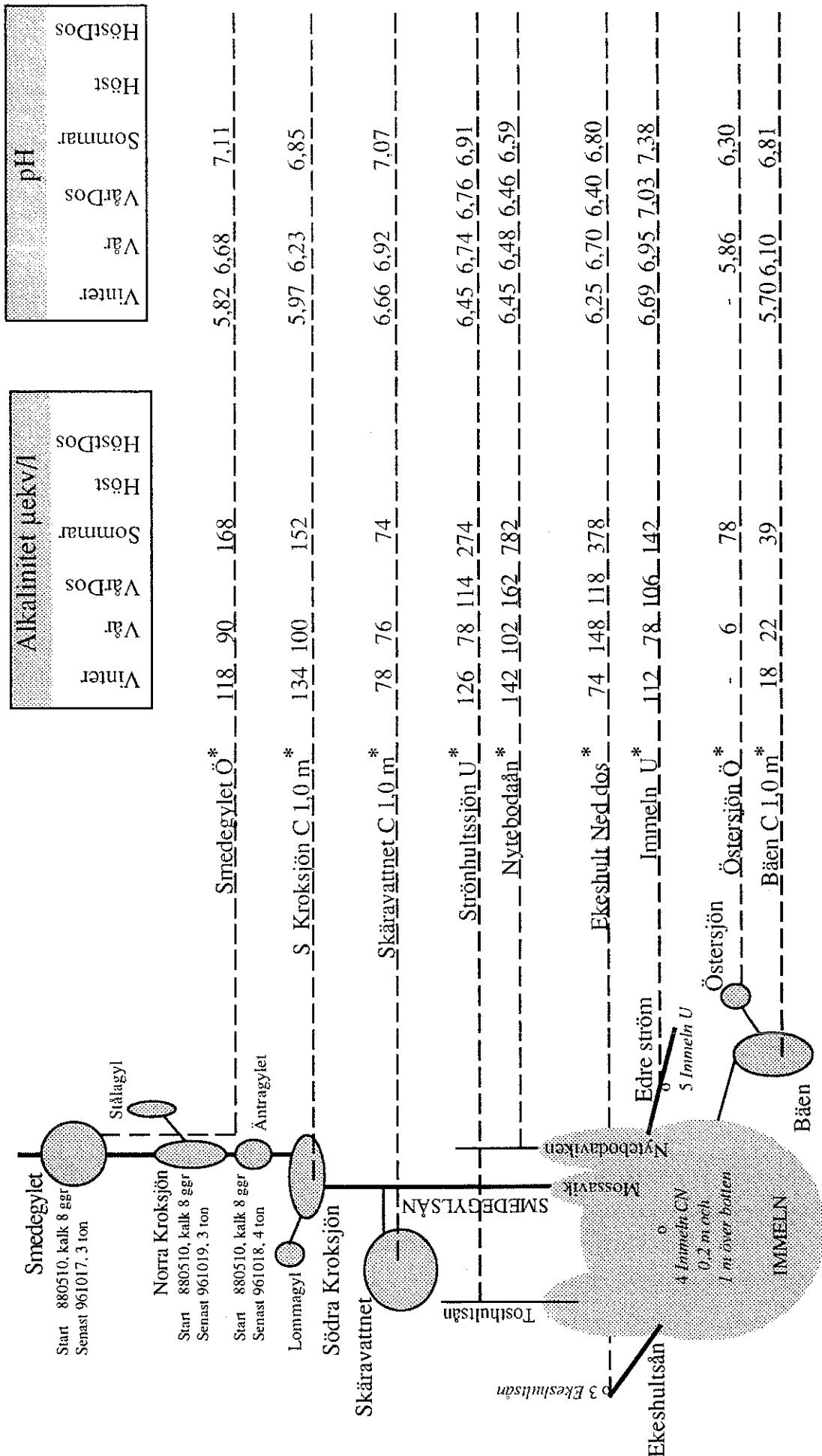
Alkalinitet µekv/l					Höst	HöstDos
Vinter	Vår	VårDos	Sommar			
0	6	0	106			

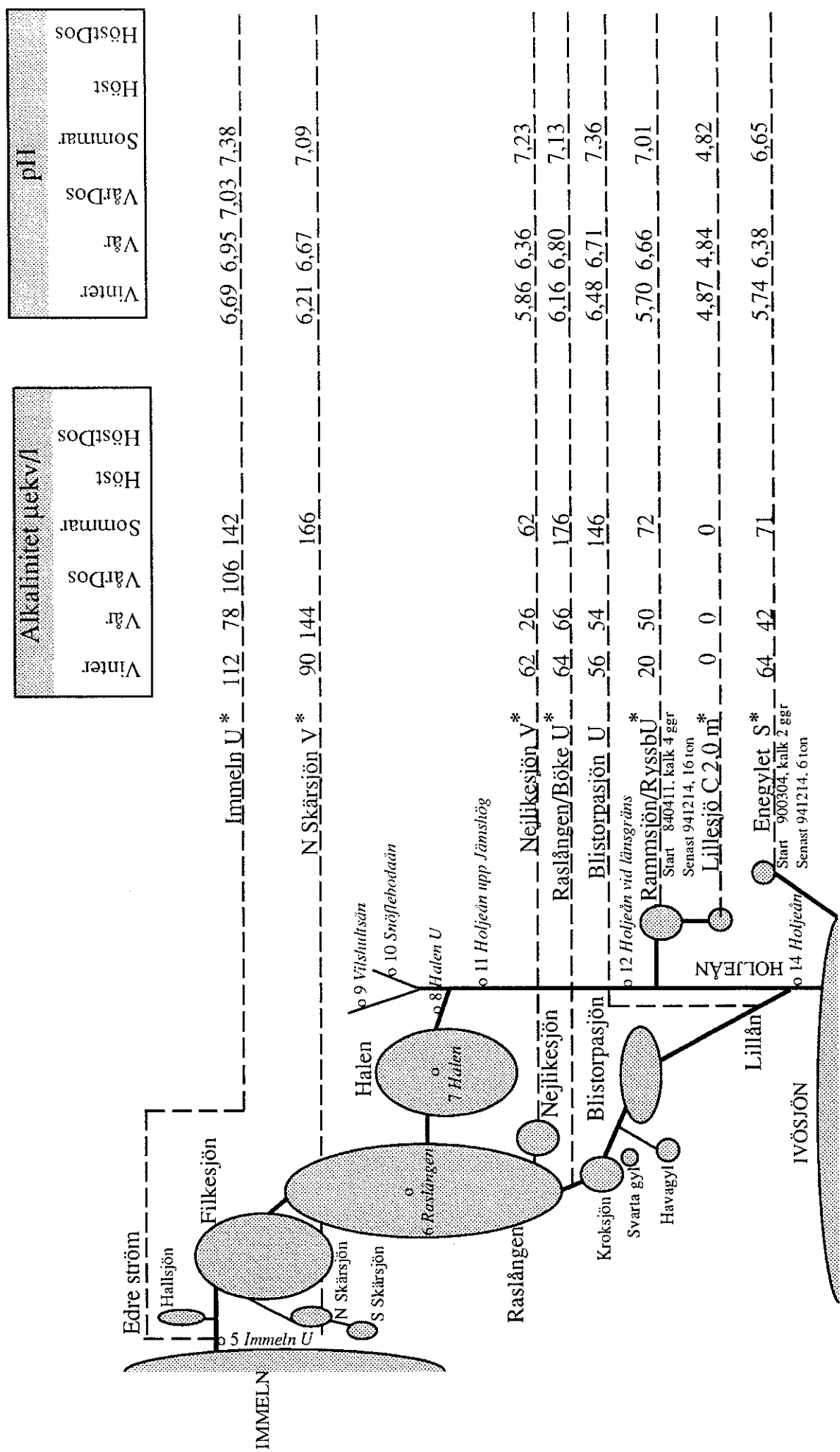
SMEDEGYLSÅN

Skräbeån

1997

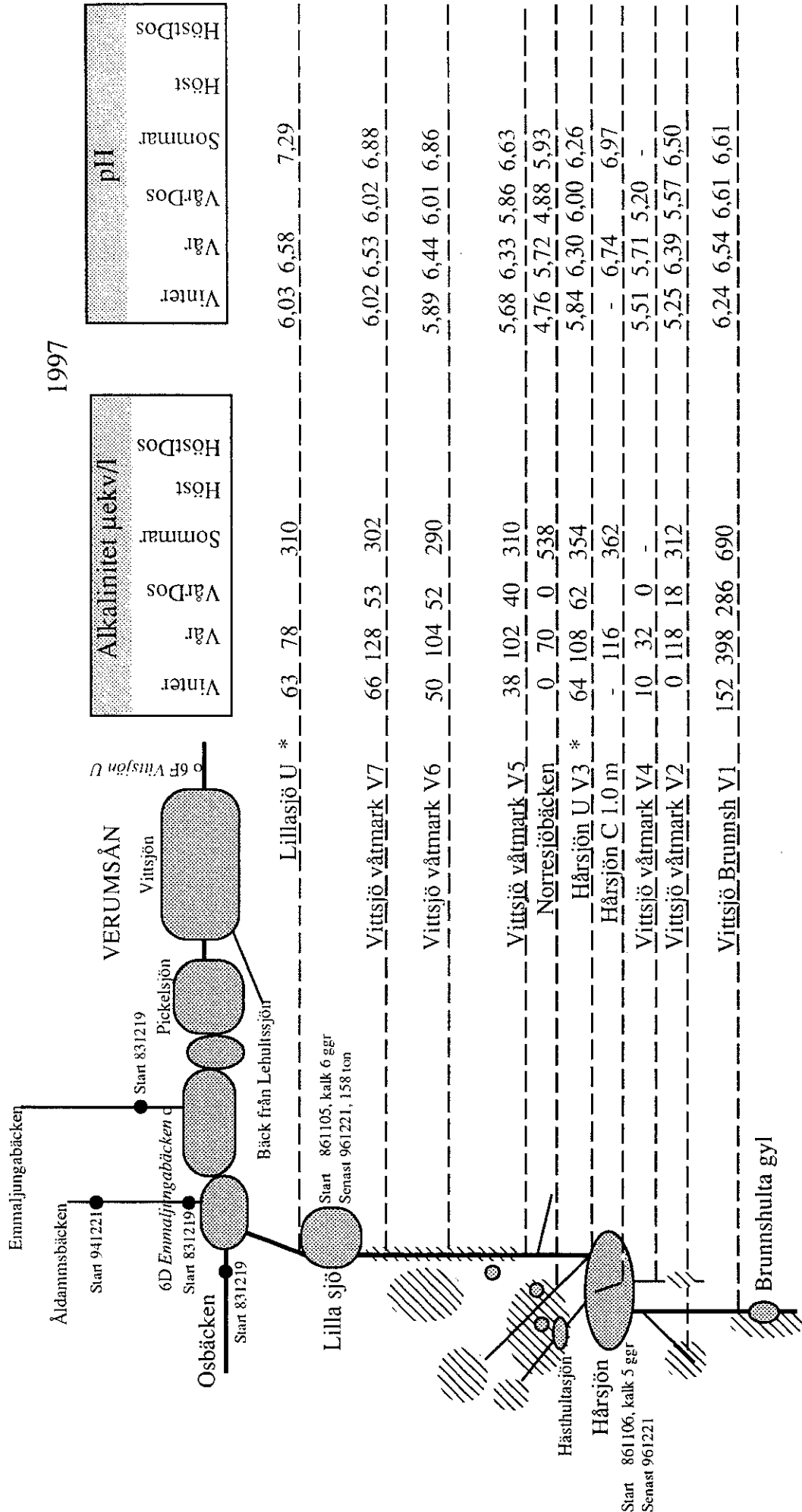

HOLJEÅN   Skräbeån   1997

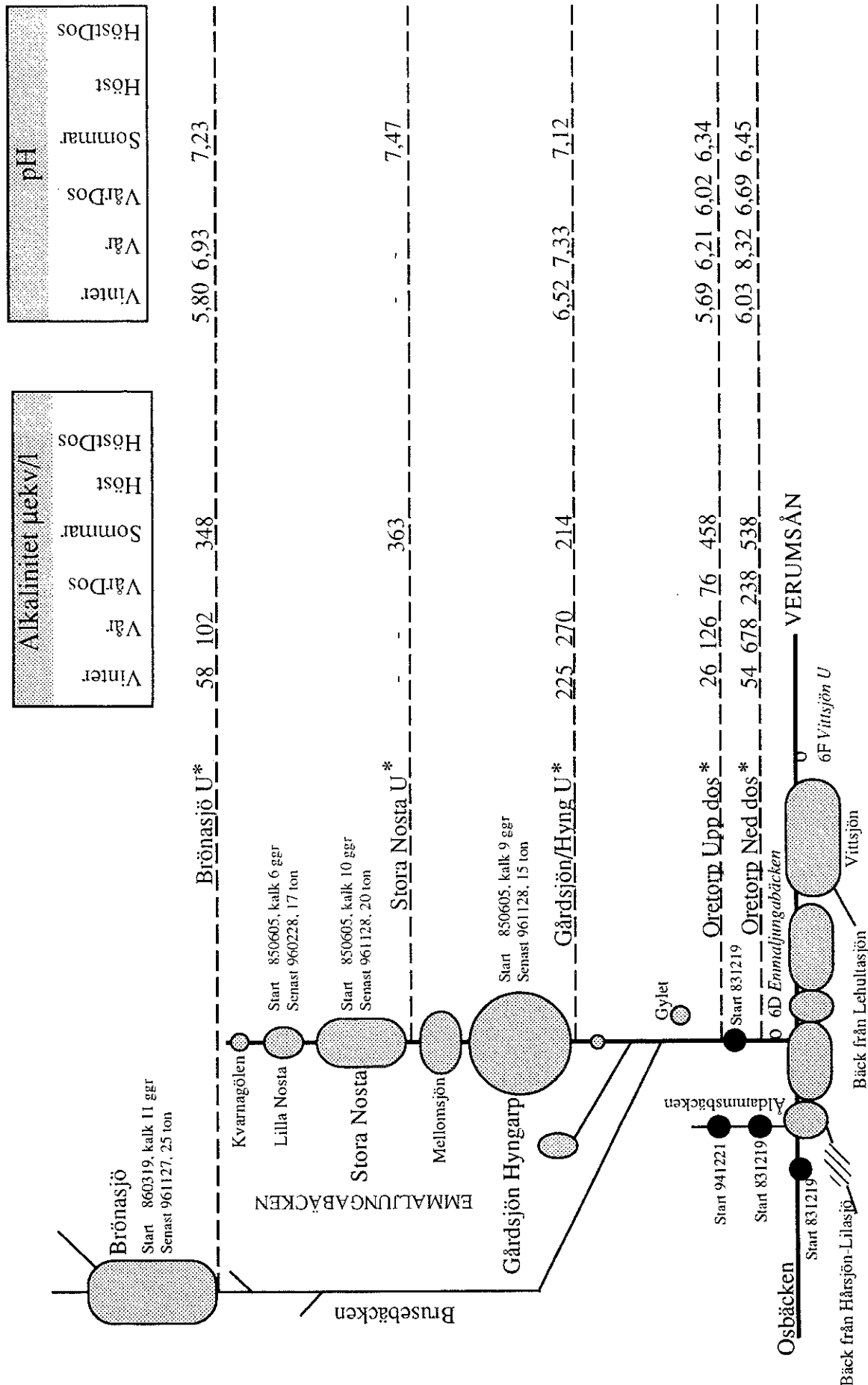

HÅRSJÖ-LILLA SJÖ BÄCKEN Helgeån

EMMALJUNGABÄCKEN Helgeån 1997

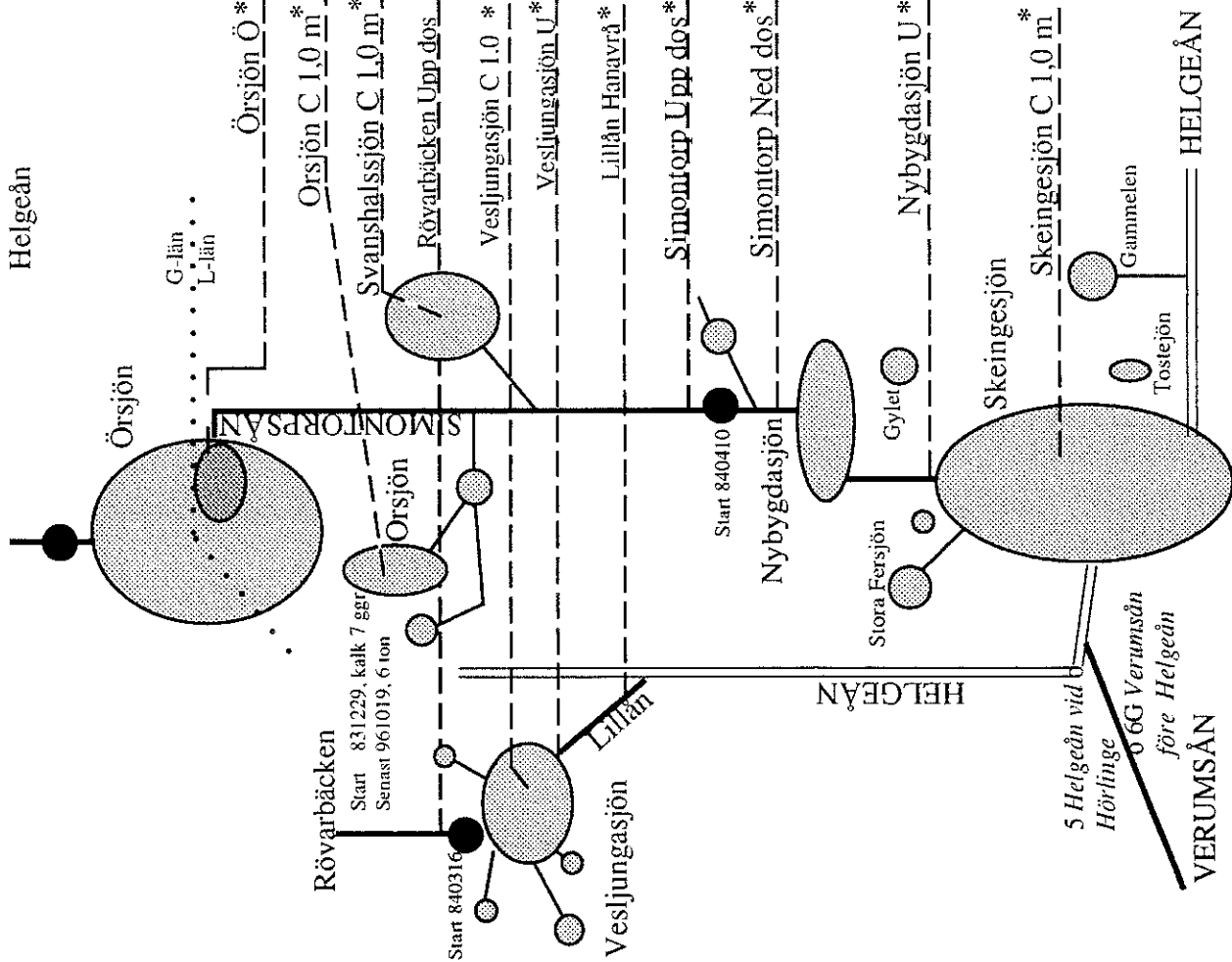
SIMONTORPSÅN

1997

Helgeån

pH				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
HöstDos				

Alkalinitet µekv/l				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
HöstDos				

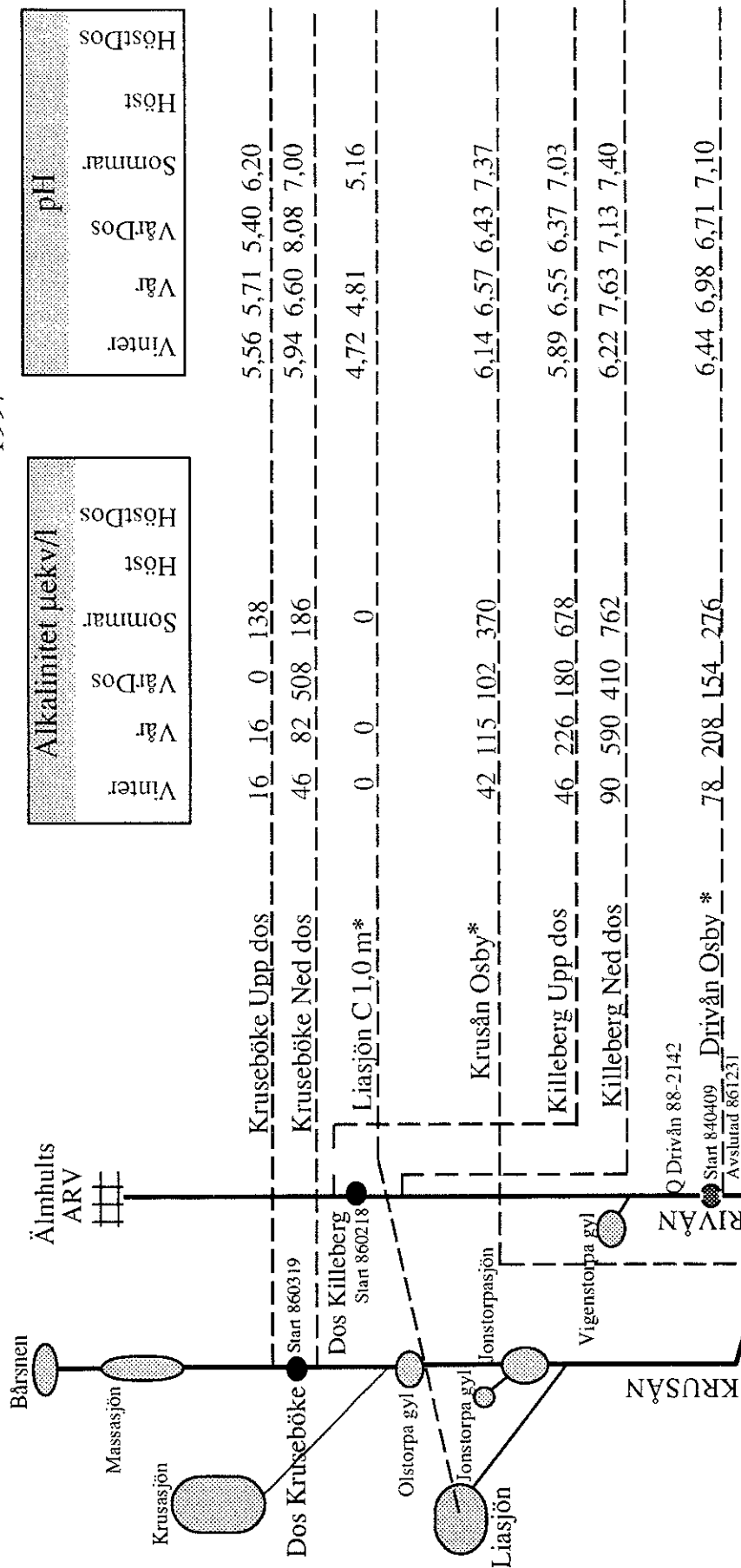
6,23	6,78	7,27		
6,44	6,85	7,41		
6,48	6,90	7,25		
4,86	5,76	4,94	6,00	
6,21	6,59			
5,90	6,58	6,42	7,20	
5,95	6,22	5,91	6,80	
6,03	6,17	6,00	6,70	
6,32	6,41	6,70	6,76	
6,40	6,56	6,59	7,08	
6,62	6,79	7,10		

60	70	106		
160	150	142		
121	99	95		
0	30	0	282	
128	50			
36	50	58	186	
40	64	35	358	
38	52	48	212	
70	94	166	312	
108	102	148	394	
124	94	188		

DRIVÅN Helgeån

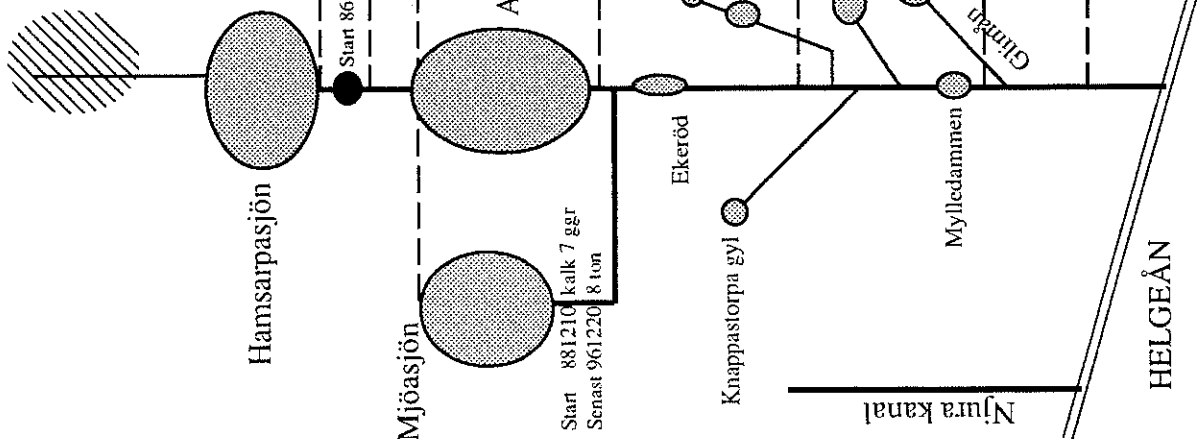
1997

9 Osbyssjön CN 0,2 m
11 Osbyssjön U

KILINGAÅN Helgeån

1997

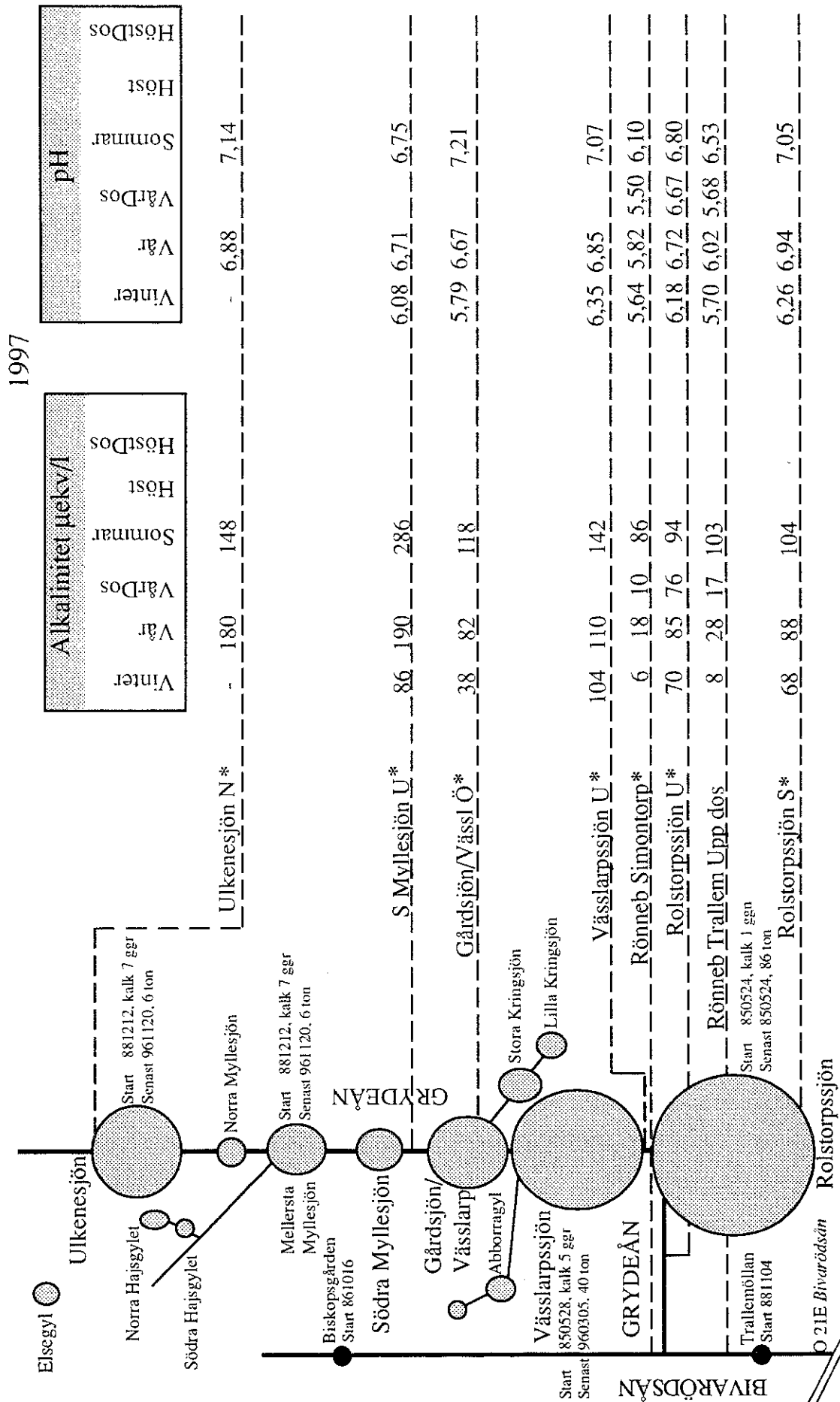

Alkalinitet µekv/l				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
Höstdos				

pH				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
Höstdos				

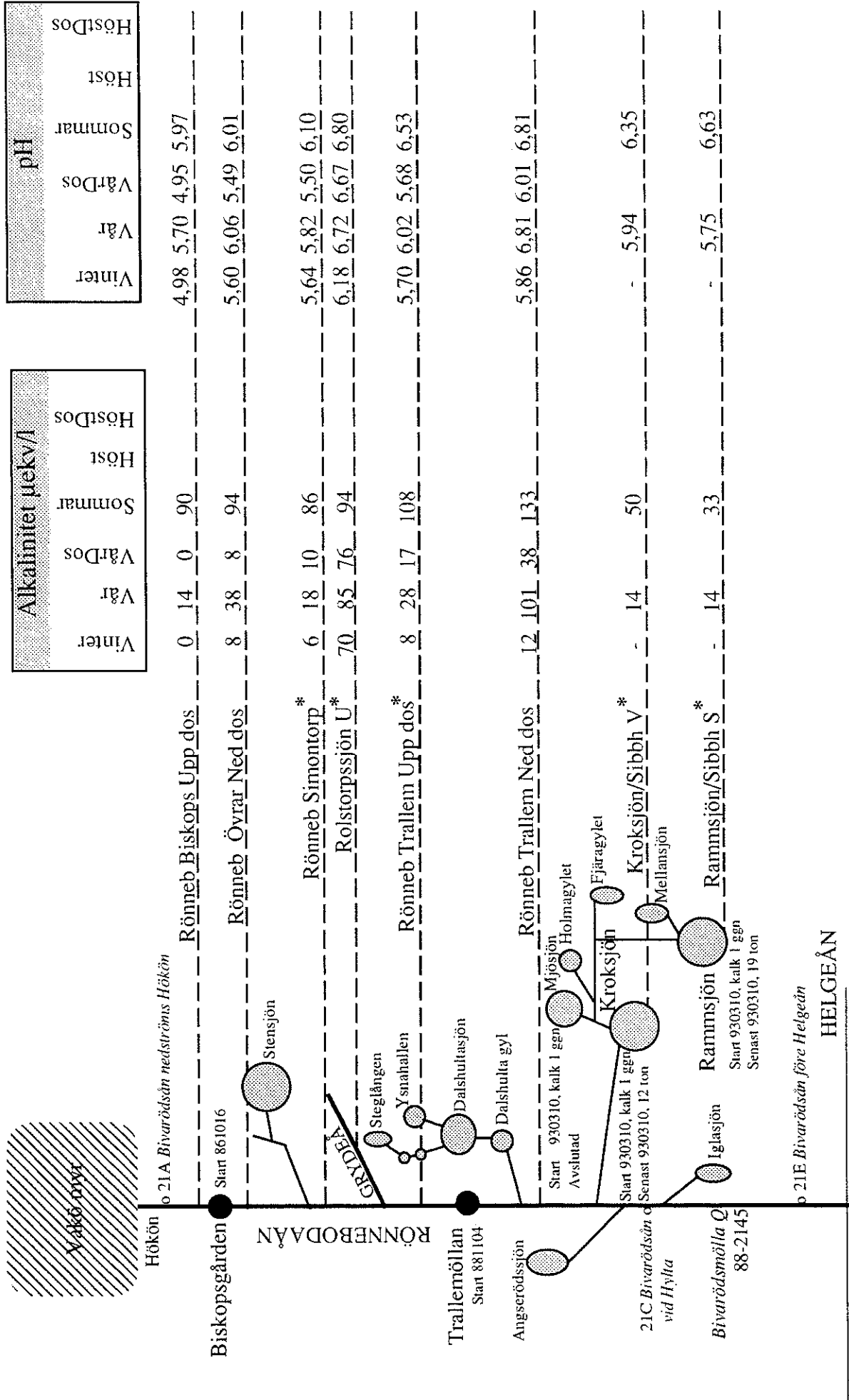
Hamsarpasjön U *	0	0	0	8	5,01	5,20	4,93	5,43
Start 860319								
Hamsarpasjön Ned dos	0	338	12	378	5,36	7,25	5,53	6,43
Mjöasjön C 1,0m	70	234	254		5,90	7,19		6,99
Abröllasjön U *	16	78		186	5,62	6,54		6,41
Kilingaån Svenst *	4	60	23	188	5,56	6,38	5,86	6,57
Kilingaån Glimåkra *	31	76		306	6,08	6,52		7,08
Kilingaån Kilinge *	40	102		442	6,18	6,54		7,09

GRYDEÅN Helgeån

BIVARÖDSÅN Helgeån

1997

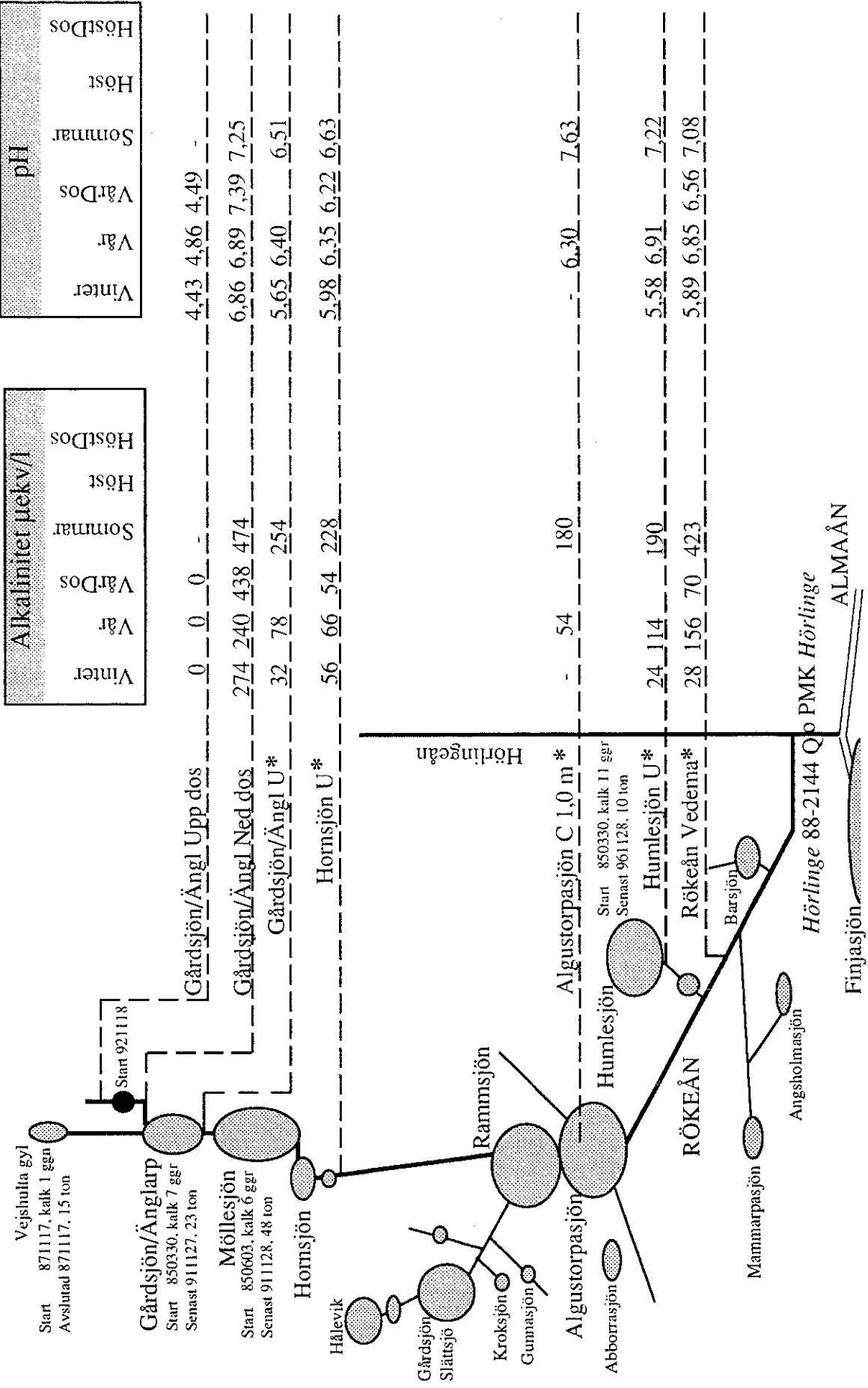

RÖKEÅN Helgeån

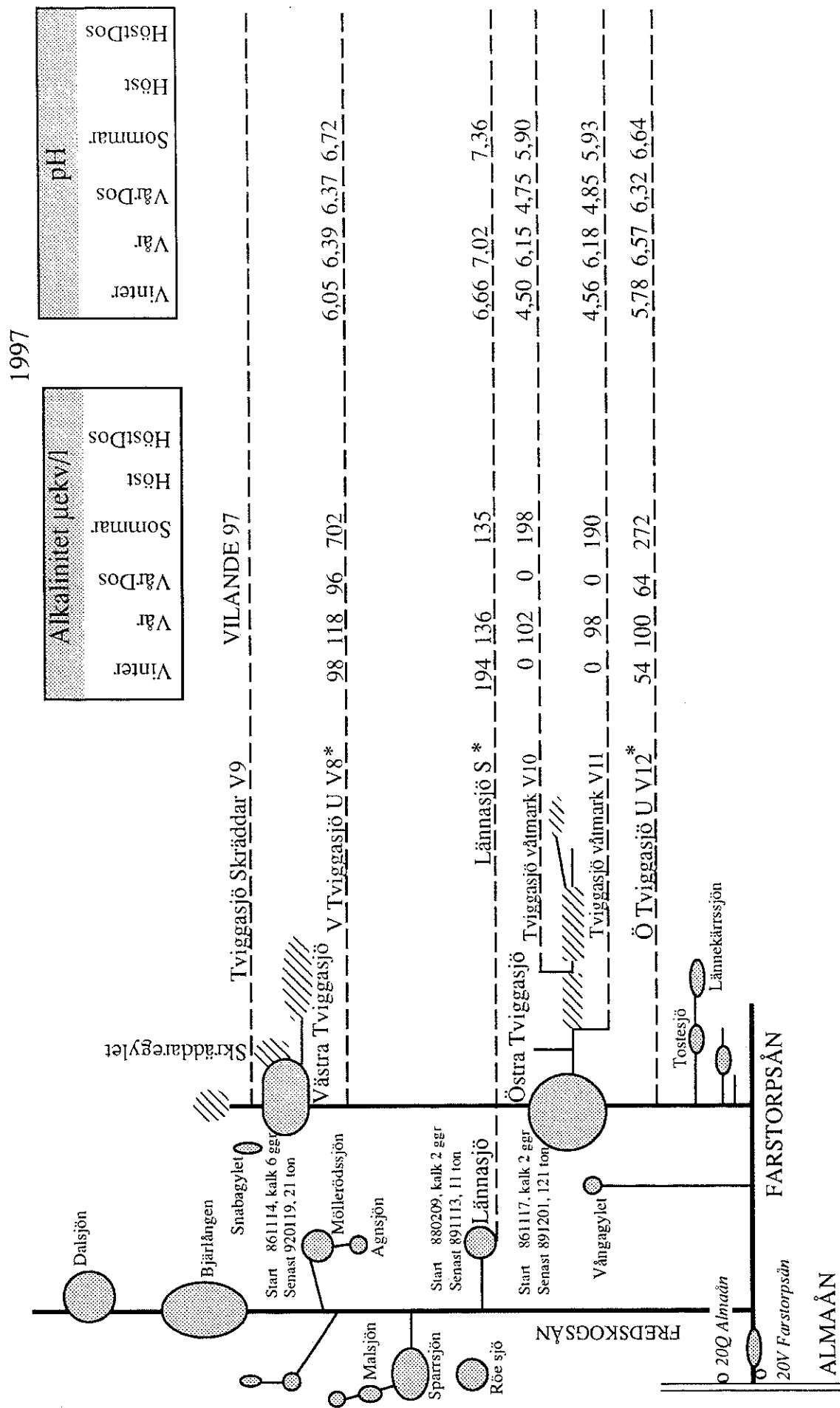
1997

pH					Alkalinitet µekv/l		
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst	HöstDos	Höst	HöstDos

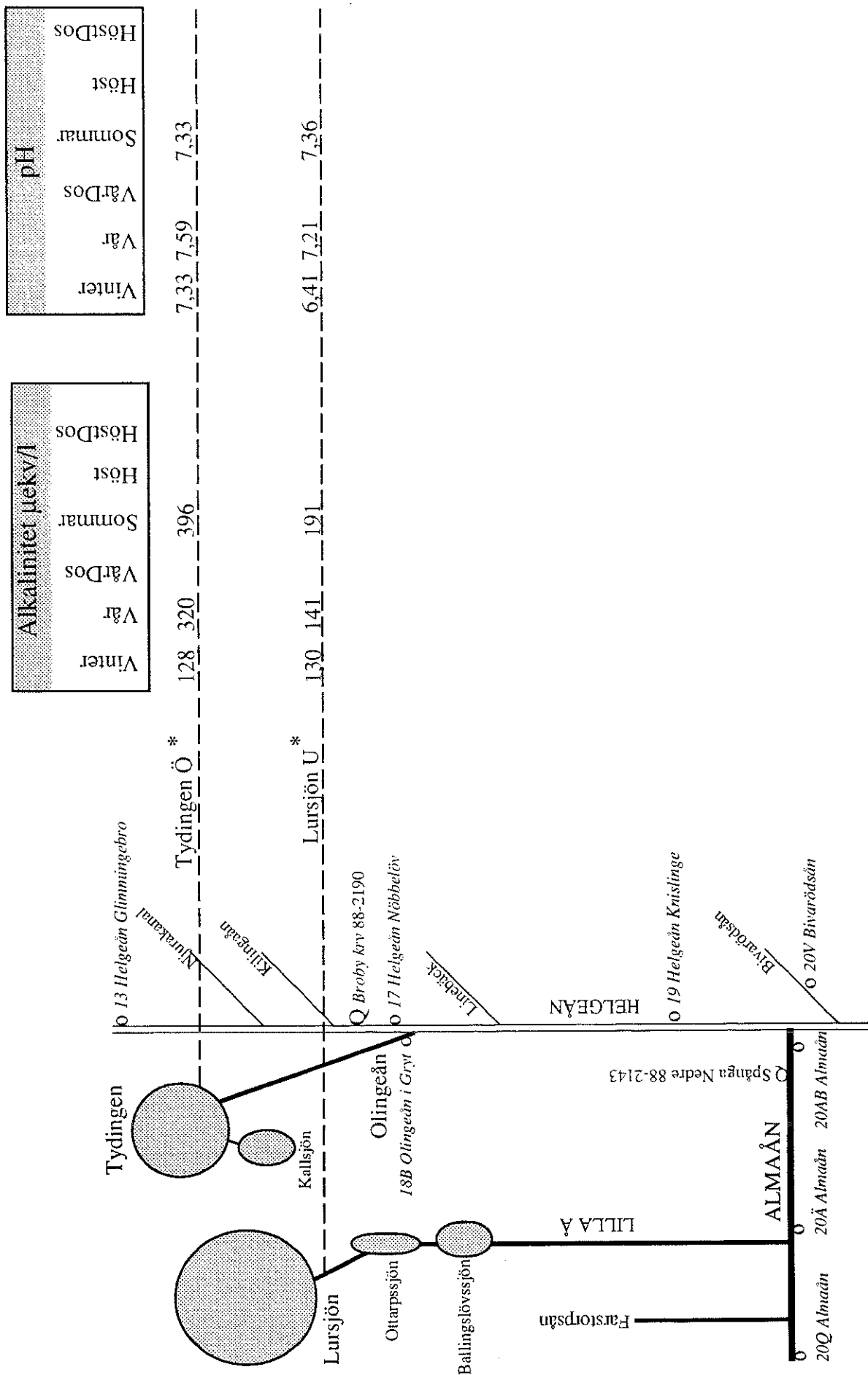
Alkalinitet µekv/l					pH		
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst	HöstDos	Höst	HöstDos

FARSTORPSÅN

ALMAÅN/HELGEÅN 1997

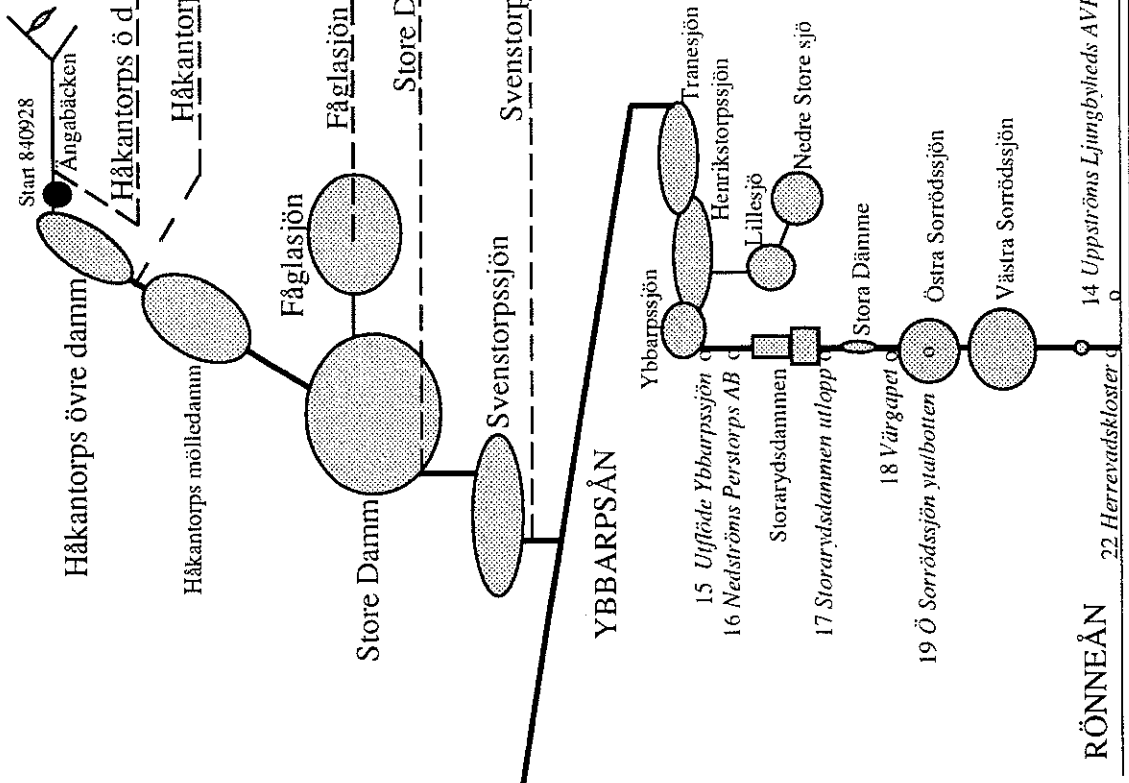

1997

YBBARPSÅN Rönneån

pH				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
HöstDos				

Alkalinitet µekv/l				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
HöstDos				

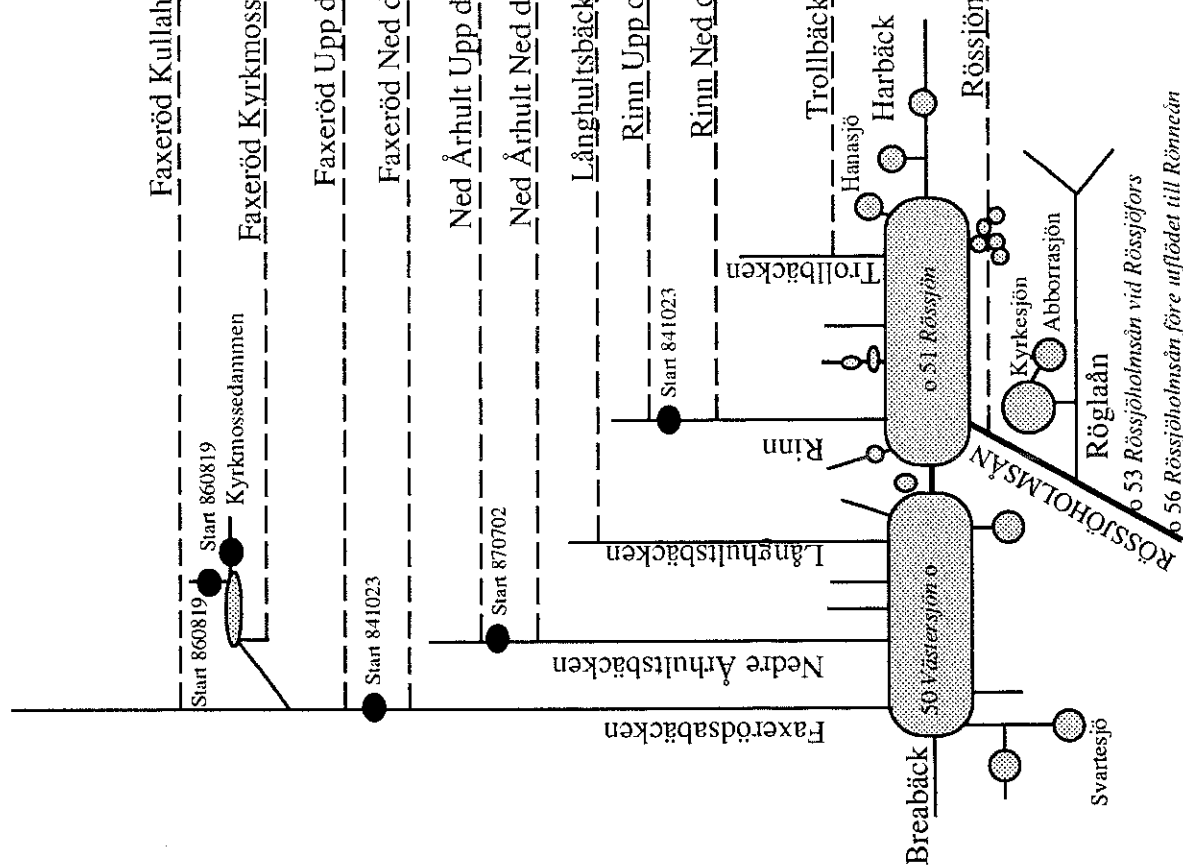
Håkantorps övre damm	Håkantorps ö d Upp dos	6	68	22	-	5,52	6,03	5,58	-
Håkantorps mölledamm	Håkantorps ö d U *	114	214	112	774	6,35	7,11	6,37	7,63
Fåglasjön	Fåglasjön C 1.0 m *	216	102	272	-	6,27	7,00	7,66	-
Store Damm	Store Damm U *	170	124	278	-	6,45	6,89	7,56	-
Svenstorpssjön	Svenstorpssjön U *	235	150	390	-	6,40	7,00	6,86	-

RÖNNEÅN

Alkalinitet µekv/l

	Start 860819	Start 860819	Kyrkmossedammen	Start 860819	Faxeröd Kullahus	92	350	238	710	6,60	7,35	7,09	7,71
					Faxeröd Kyrkmossed *	254	266	230	526	6,68	7,28	6,84	7,56
					Faxeröd Upp dos *	98	158	154	606	6,26	6,65	6,47	6,64
					Faxeröd Ned dos *	190	294	270	962	7,29	7,46	7,41	7,83
					Ned Århult Upp dos	0	0	0	54	4,79	5,18	4,87	5,56
					Ned Århult Ned dos *	22	50	258	98	6,20	6,57	7,31	6,25
					Långhultsbäcken *	0	0	0	0	5,16	5,26	5,35	5,32
					Rinn Upp dos	0	6	0	90	5,14	5,59	5,29	6,46
					Rinn Ned dos *	138	142	134	646	7,09	7,10	7,07	7,66
					Trollbäcken *	0	11	10	78	5,25	5,91	5,59	6,71
					Hanasjö								
					Härbäck								
					Rösjön								
					Rösjön U *	182	166	182	200	7,08	7,38	7,58	7,86

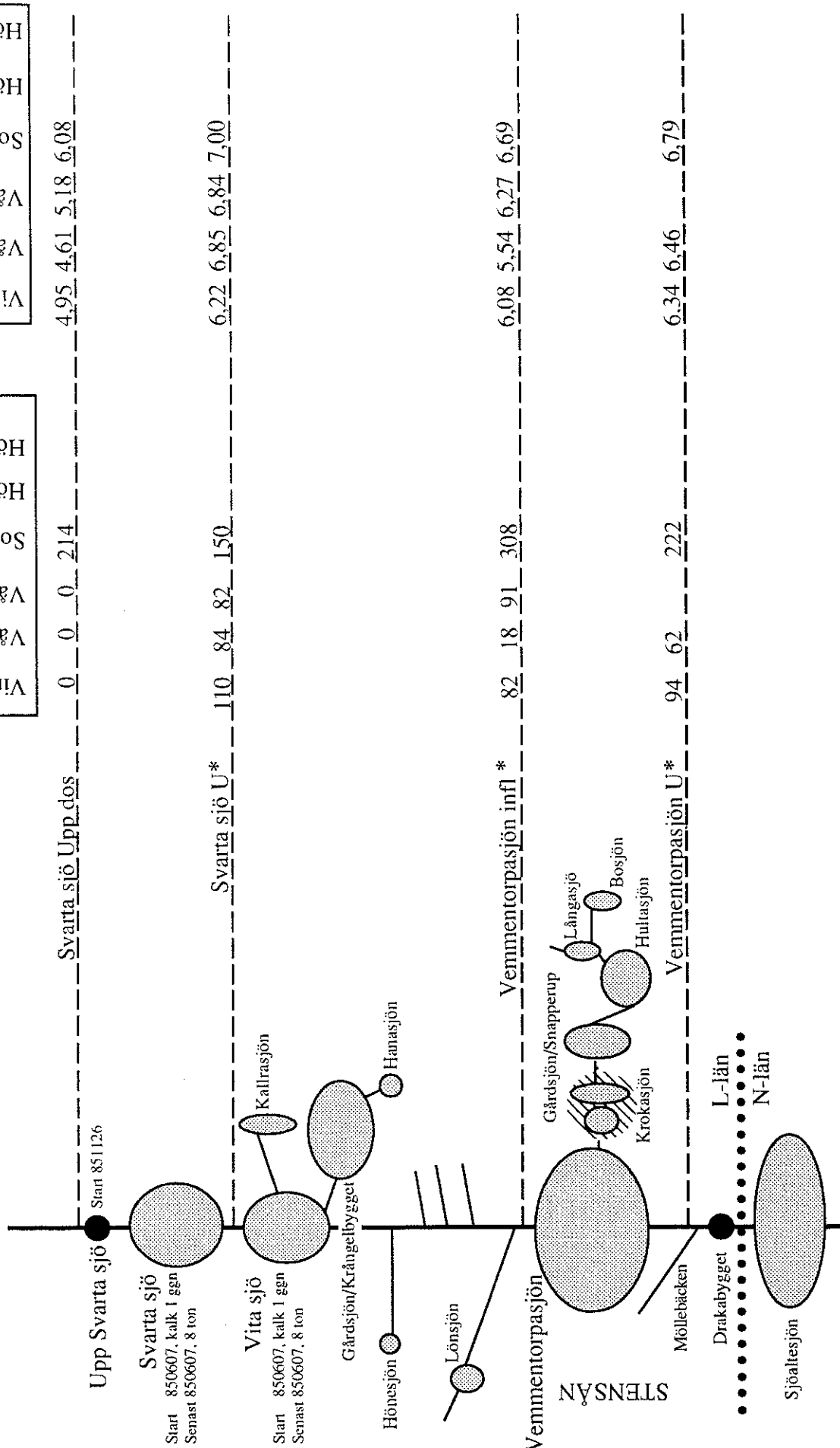

56 Rössjöholmsån före utflödet till Rönneån

STENSÅN Stensån

1997

Alkalinitet µekv/l					pH				
Vinter	Vår	Vårdos	Sommär	Höst	HöstDos	Vinter	Vår	Vårdos	Sommär

Svarta sjö Upp dos

4,95 4,61 5,18 6,08

Svarta sjö U*

6,22 6,85 6,84 7,00

Vemmentorpsjön infl *

6,08 5,54 6,27 6,69

Vemmentorpsjön U*

6,34 6,46 6,79

Upp Svarta sjö Start 851126

Svarta sjö

Start 850607, kalk 1 ggn
Senast 850607, 8 ton

Vita sjö

Start 850607, kalk 1 ggn
Senast 850607, 8 ton

Gårdsjön/Krångelbygget

Hönesjön

Lönsjön

Vemmentorpsjön

Gårdsjön/Snapperup

Långasjö

Bosjön

Hultasjön

Krokasjön

Möllebacken

Drakabygget

L-län

N-län

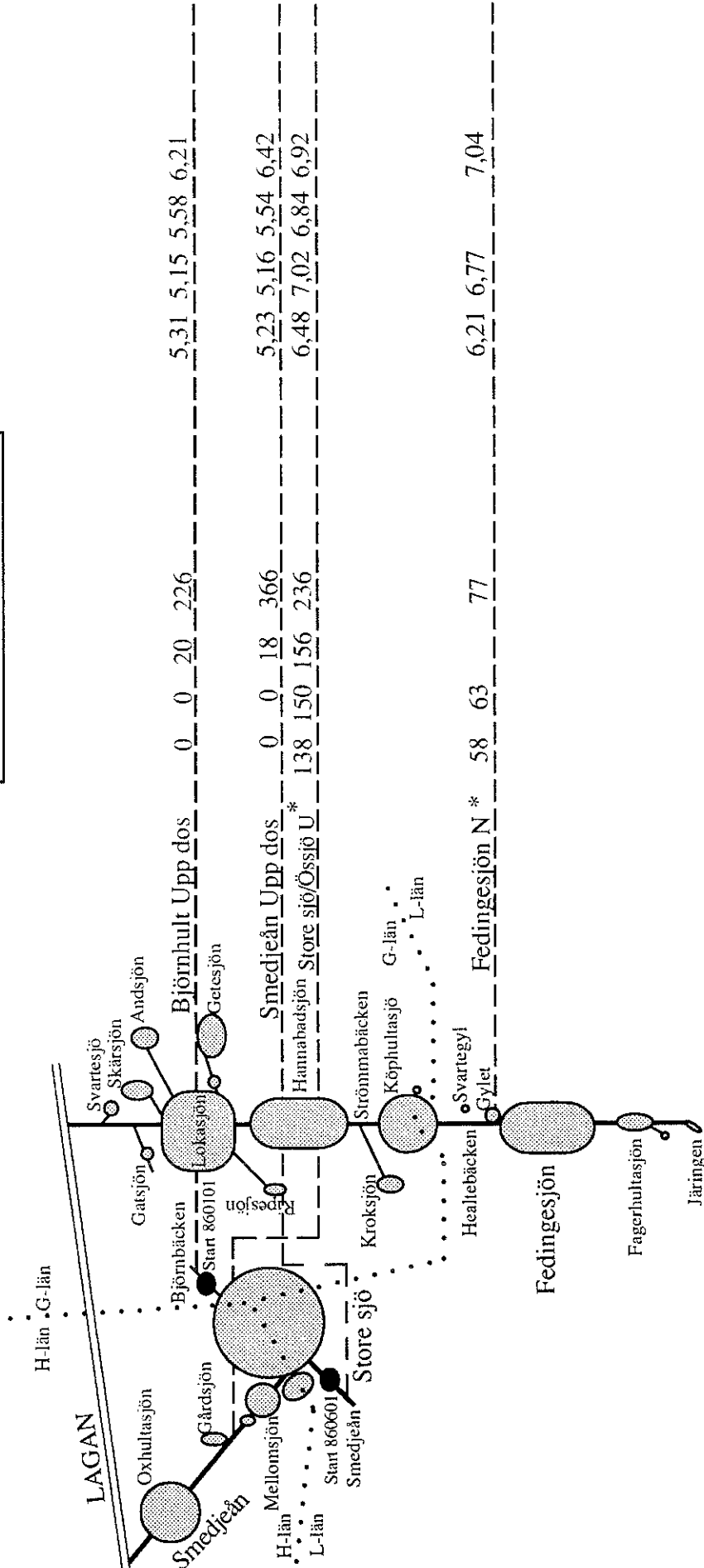
Sjöaltesjön

LAGAN Lagan

1997

pH				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
Höstdos				

Alkalinitet µekv/l				
Vinter	Vår	VårDos	Sommar	Höst
Höstdos				

5,31	5,15	5,58	6,21	
5,23	5,16	5,54	6,42	
6,48	7,02	6,84	6,92	

0	0	20	226	
0	0	18	366	
138	150	156	236	

58	63	77		
6,21	6,77	7,04		

SJÖBESKRIVNING

Omsätt-
ningstid

REFERENSSJÖ 1997

SJÖBESKRIVNING	Omsätt- ningstid	REFERENSSJÖ 1997	Alkalinitet µekv/l			pH		
			Vinter	Vår	Sommär	Höst	Vinter	Sommär
Kristallklar, yta 0,01 km ² , 2,5 m djup, sur sjö. Barrskog-våtmark, småbjörk-starr. Saknar ytliga till- och avflöden. Fisktom.	0,07 år	Svinasjön Helgeån, Hässleholms kn. SV Vitisjö länsreferens, naturligt sur?	0	0	0		5,20	5,38 5,24
Kristallklar, yta 0,04 km ² , 10,4 m djup, sur sjö. Bökskog, pors-vitmossa. Fisktom 1986.	0,72 år	L8 Lillesjö Skråbeån, Bromölla kn. NO Näsund, nationell referens.	0	0	0		4,87	4,84 4,82
Polyhumös, yta 0,12 km ² , 4,0 m djup, sur sjö. Barrskog-våtmark, starr-vitmossa. Enstaka abborrar 1993.	0,26 år	L3 Liasjön Helgeån, Osby kn. NV Osby, regional referens.	0	0	0		4,72	4,81 5,16
Mesohumös, yta 0,57 km ² , 8,0 m djup, sur sjö. Barrskog, pors. En mört 1986. Få, stora braxnar 1993. Tjäder i omgivningen.	0,83 år	L1 Båen Skråbeån, Kristianstads kn. N Arkelstorp, nationell referens.	18	22	39		5,70	6,10 6,81
Mesohumös, yta 0,09 km ² , 6,0 m djup, opåverkad sjö. Barrskog-sommarstugor, bladvass. Normalt fiskbestånd.	0,83 år	Lerjesjön Skråbeån, Kristianstads kn. S Immeln, länsreferens.	-	93	134		-	6,68 7,08
Mesohumös, yta 0,10 km ² , 10,0 m djup, opåverkad sjö. Barrskog-väg-kärr, bladvass-ag. "Eutrofi" fiskbestånd 1993.	1,49 år	L4 Svanshalssjön Helgeån, Osby kn. NV Osby regional referens.	123	99	95		6,48	6,90 7,25
Klar, yta 0,33 km ² , 6,0 m djup, opåverkad sjö. Barrskog-hygge, gles bladvass. Normalt fiskbestånd. Storskrakspär.	2,99 år	L2 Skäravatnet Skråbeån, Osby kn. N Immeln, regional referens.	78	76	74		6,66	6,92 7,07
Mesohumös, yta 0,76 km ² , 8,0 m djup, svagt påverkad sjö. Blandskog-äng, gles bladvass. Normalt fiskbestånd, siklöja.	0,28 år	L7 Lärkesholmssjön Rönneån, Örkelljunga kn. Ö Örkelljunga, regional referens.	78	81	118		6,30	6,80 7,44
Humös, yta 0,59 km ² , 4,9 m, något påverkad sjö. Barrskog-hygge, bladvass-rik. "Eutrofi" fiskbestånd, mört-rik.	0,31 år	L6 Fåglasjön Rönneån, Hässleholms kn. SO Perstorp, regional referens.	218	102	272		6,27	7,00 7,66
Klar, yta 0,07 km ² , 6,0 m djup, mycket kalkrik. Jordbruk-äng, tät bladvass. "Eutrofi" fiskbestånd, mört-dominans.	0,16 år	Lyngsjön Helgeån, Kristianstads kn. SV Kristianstad, länsreferens.	3608	3102	3438		8,02	8,37 8,00

Provpunkt	Läge	Kn nr	Sjö nr	Prov Dag	Temp °C	pH	Alk. µekv/l	LF vid 25 °C	V-Färg mg Pt/l	Ca mekv/l	Mg mekv/l	Referens
Kilingaån	Kilinge	56	58	97-8-29	18,6	7,09	442	160	250	0,71	0,27	LS
Kilingaån	Glimåkra	56	58	97-8-29	19,1	7,08	306	118	475	0,50	0,23	LS
Kilingaån	Svenst	56	58	97-8-29	18,8	6,57	188	101	760	0,42	0,18	LS
Rönneb	Simontorp	56	58	97-8-29	21,5	6,10	86	81	1140	0,34	0,13	LS
Rönneb Biskops	Upp dos	56	58	97-8-29	17,4	5,97	90	92	1480	0,30	0,15	LS
Rönneb Trällem	Upp dos	56	58	97-8-29	21,1	6,53	108	83	720	0,32	0,13	LS
Rönneb Trällem	Ned dos	56	58	97-8-29	20,8	6,81	133	88	670	0,28	0,11	LS
Rönneb Övrr	Ned dos	56	58	97-8-29	19,0	6,01	94	83	1125	0,30	0,13	LS
Kroksjön/Sibbh	V	56	5812	97-8-26	24,2	6,35	50	86	155	0,25	0,13	LS
Rammsjön/Sibbh	S	56	5814	97-8-26	24,4	6,63	33	105	40	0,28	0,13	LS
Rolstorpssjön	U	56	5817	97-8-27	21,7	6,80	94	82	25	0,29	0,13	LS
Rolstorpssjön	S	56	5817	97-8-27	22,5	7,05	104	83	25	0,29	0,13	LS
Gårdsjön/Vässl	Ö	56	5820	97-8-27	23,3	7,21	118	86	150	0,32	0,14	LS
S Myllesjön	U	56	5823	97-8-27	17,3	6,75	286	90	155	0,33	0,12	LS
Tydingen	Ö	56	5827	97-8-29	22,5	7,33	396	140	25	0,59	0,20	LS
Farlången	C	56	6064	97-8-27	24,0	6,90	63	72	22	0,19	0,13	LS
Björnhult	Upp dos	57	37	97-8-18	13,2	6,21	226	114	500	0,40	0,22	LS
Smedjeån	Upp dos	57	63	97-8-18	13,9	6,42	366	122	400	0,52	0,26	LS
Svarta sjö	Upp dos	57	64	97-8-18	14,2	6,08	214	97	1125	0,37	0,18	LS
Vemmentorpasjön	infl	57	64	97-8-18	12,9	6,69	308	112	150	0,47	0,20	LS
Värsjön	N	57	5871	97-8-20	23,1	7,40	130	78	15	0,29	0,09	LS
Store sjö/Össjö	U	57	6301	97-8-18	21,2	6,92	236	105	95	0,48	0,16	LS
Fedeingesjön	N	57	6304	97-8-18	23,1	7,04	77	112	95	0,35	0,15	LS
Vemmentorpasjön	U	57	6402	97-8-18	21,4	6,79	222	94	100	0,39	0,18	LS
Svarta sjö	S	57	6409	97-8-18	23,9	7,00	150	100	150	0,47	0,14	LS
Lärkesholmssjön	C	57	6513	97-8-13	22,7	7,44	118	107	45			LS
Trollsjön	C	57	6517	97-8-18	23,2	7,08	158	206	45	0,42	0,22	LS
Enegylet	S	72	6006	97-8-25	23,8	6,65	71	79	85	0,28	0,11	LS
Blistorpasjön	U	72	6007	97-8-25	21,6	7,36	146	90	25	0,35	0,13	LS

Provpunkt	Läge	Kn nr	Sjö nr	Provt Dag	Temp °C	pH	Alk. µekv/l	LF vid 25 °C	V-Färg mg Pt/l	Ca mekv/l	Mg mekv/l	Referens
Rammsjön/Ryssb	U	72	6011	97-8-25	24,5	7,01	72	86	5	0,30	0,12	Ls
Lillesjö	C	72	6012	97-8-11	22,1	4,82	0	69	2			Ls
Drivån	Osby	73	58	97-8-28	19,3	7,10	276	258	190	0,49	0,18	Ls
Hamsarpassjön	Ned dos	73	58	97-8-29	19,1	6,43	378	113	1520	0,43	0,13	Ls
Killeberg	Ned dos	73	58	97-8-28	17,3	7,40	762	376	160	0,64	0,21	Ls
Killeberg	Upp dos	73	58	97-8-28	17,3	7,03	678	361	160	0,81	0,32	Ls
Kruseböke	Upp dos	73	58	97-8-28	18,6	6,20	138	66	475	0,23	0,13	Ls
Kruseböke	Ned dos	73	58	97-8-28	18,2	7,00	186	71	475	0,30	0,13	Ls
Krusån	Osby	73	58	97-8-28	17,7	7,37	370	109	400	0,42	0,19	Ls
Lillån	Hanavrå	73	58	97-8-22	16,9	6,80	358	99	190	0,42	0,17	Ls
Rövarebäcken	Upp dos	73	58	97-8-22	14,9	6,00	282	90	800	0,28	0,15	Ls
Simontorp	Upp dos	73	58	97-8-28	19,6	6,70	212	86	185	0,32	0,15	Ls
Simontorp	Ned dos	73	58	97-8-28	18,5	6,76	312	96	190	0,43	0,16	Ls
Duvhult	Ned dos	73	60	97-8-27	17,7	6,07	108	92	1275	0,34	0,15	Ls
Duvhult	Upp dos	73	60	97-8-27	18,2	5,54	58	79	1600	0,26	0,14	Ls
Ekeshult	Ned dos	73	60	97-8-27	22,7	6,80	378	119	640	0,57	0,16	Ls
Ekeshult	Upp dos	73	60	97-8-27	18,1	6,44	298	142	800	0,48	0,17	Ls
Håkantorp	Upp dos	73	60	97-8-26	18,1	6,66	186	71	110	0,29	0,10	Ls
Håkantorp	Ned dos	73	60	97-8-26	17,8	6,83	302	80	170	0,39	0,11	Ls
Nytebodaån		73	60	97-8-25	17,5	6,59	782	130	190	0,59	0,20	Ls
Tosthult	Ned dos	73	60	97-8-26	17,0	6,64	370	128	475	0,62	0,20	Ls
Tosthult	Upp dos	73	60	97-8-26	16,3	5,76	106	91	500	0,31	0,16	Ls
Äbroaån	0	73	60	97-8-27	18,2	6,65	650	167	260	0,81	0,30	Ls
Väslarpssjön	U	73	5818	97-8-27	22,3	7,07	142	89	45	0,34	0,13	Ls
Ulkenesjön	N	73	5825	97-8-27	23,7	7,14	148	107	90	0,38	0,12	Ls
Mjöasjön	C	73	5832	97-8-29	22,5	6,99	254	74	290	0,41	0,10	Ls
Abröllasjön	U	73	5833	97-8-29	20,0	6,41	186	98	1400	0,44	0,16	Ls
Hamsarpassjön	U	73	5834	97-8-29	21,6	5,43	8	76	1600	0,29	0,16	Ls
Liasjön	C	73	5840	97-8-12	19,5	5,16	0	58	375			Ls
Nybygdasjön	U	73	5846	97-8-28	21,5	7,08	394	102	190	0,51	0,16	Ls

Provpunkt	Läge	Kn nr	Sjö nr	Provt Dag	Temp °C	pH	Alk. µekv/l	LF vid 25 °C	V-Färg mg Pt/l	Ca mekv/l	Mg mekv/l	Referens
Svanshalssjön	C	73	5847	97-8-12	21,8	7,25	95	113	30			Ls
Orsjön	C	73	5849	97-8-28	23,5	7,41	142	91	150	0,35	0,14	Ls
Örsjön	Ö	73	5851	97-8-28	23,2	7,27	106	78	37	0,27	0,13	Ls
Bodarpasjön	V	73	5853	97-8-22	23,8	7,32	161	91	40	0,39	0,12	Ls
Vesljangasjön	U	73	5872	97-8-22	20,6	7,20	186	88	195	0,48	0,13	Ls
Rönnesjön	N	73	6017	97-8-26	23,2	6,97	258	77	200	0,38	0,11	Ls
Udryen	Ö	73	6019	97-8-26	23,0	7,00	68	54	125	0,17	0,06	Ls
Skäravattnet	C	73	6032	97-8-11	24,5	7,07	74	80	23			Ls
S Kroksjön	C	73	6033	97-8-25	23,3	6,85	152	85	100	0,30	0,14	Ls
Smedegylet	Ö	73	6036	97-8-25	24,2	7,11	168	88	75	0,24	0,08	Ls
Strönhultssjön	U	73	6040	97-8-26	22,5	6,91	274	102	95	0,43	0,14	Ls
Ubbasjön	U	73	6046	97-8-26	19,8	7,11	226	102	195	0,48	0,13	Ls
Abborrasjön	S	73	6047	97-8-26	23,6	6,71	68	58	160	0,16	0,10	Ls
Strönasjön	U	73	6049	97-8-26	21,8	7,38	366	110	390	0,66	0,14	Ls
N Smedsjön	S	73	6051	97-8-26	23,1	7,37	398	90	150	0,47	0,10	Ls
Gårdsjön/Örna	Ö	73	6061	97-8-27	24,1	6,78	70	78	22	0,21	0,13	Ls
Hjärtasjön	C Botten	73	6068	97-8-27	14,8	6,35	382	90	320	0,22	0,11	Ls
Hjärtasjön	C Yta	73	6068	97-8-27	24,0	6,87	52	73	140	0,19	0,10	Ls
Bandsjön	Ö	76	6547	97-9-1	21,5	6,43	30	59	75	0,13	0,08	Ls
Lyngsjön	Ö	90	5802	97-9-1	22,0	8,00	3438	408	22	2,70	0,11	Ls
Lerjesjön	Ö	90	6004	97-8-25	25,3	7,08	134	108	40	0,38	0,17	Ls
Raslängen/Böke	U	90	6020	97-8-25	23,2	7,13	176	97	25	0,40	0,13	Ls
Nejlikesjön	V	90	6021	97-8-25	24,1	7,23	62	69	7	0,21	0,10	Ls
N Skärsjön	V	90	6024	97-8-25	24,3	7,09	166	106	35	0,43	0,14	Ls
Immeln	U	90	6027	97-8-25	23,5	7,38	142	97	35	0,38	0,13	Ls
Bäen	C	90	6028	97-8-11	22,3	6,81	39	77	35			Ls
Östersjön	Ö	90	6029	97-8-25	22,9	6,30	78	82	150	0,28	0,13	Ls
Faxeröd	Upp dos	92	65	97-8-19		6,64	606	110	420	0,74	0,17	Ls
Faxeröd	Ned dos	92	65	97-8-19		7,83	962	146	400	0,90	0,16	Ls
Faxeröd	Kyrkmossed	92	65	97-8-19		7,56	526	110	150	0,58	0,13	Ls

Provpunkt	Läge	Kn nr	Sjö nr	Prov Dag	Temp °C	pH	Alk. µekv/l	LF vid 25 °C	V-Färg mg Pt/l	Ca mekv/l	Mg mekv/l	Referens
Faxeröd	Kullahus	92	65	97-8-19		7,71	710	145	50	0,87	0,13	Ls
Långhultsb		92	65	97-8-19		5,32	0	80	1120	0,18	0,15	Ls
Ned Århult	Ned dos	92	65	97-8-19		6,25	98	80	1430	0,31	0,17	Ls
Ned Århult	Upp dos	92	65	97-8-19		5,56	54	100	>2400	0,14	0,14	Ls
Rinn	Upp dos	92	65	97-8-19		6,46	90	90	475	0,26	0,21	Ls
Rinn	Ned dos	92	65	97-8-19		7,66	646	146	190	0,83	0,22	Ls
Trollbäcken		92	65	97-8-19		6,71	78	79	110	0,19	0,16	Ls
Rössjön	U	92	6504	97-8-19		7,86	200	102	15	0,38	0,17	Ls
Furutorp	Ned dos	93	58	97-8-20	15,7	7,30	398	105	270	0,50	0,16	Ls
Furutorp	Upp dos	93	58	97-8-20	15,0	6,89	318	101	300	0,44	0,17	Ls
Lönsholma	Upp dos	93	58	97-8-20	16,5	6,63	374	123	760	0,51	0,19	Ls
Lönsholma	Ned dos	93	58	97-8-20	16,5	6,77	442	133	760	0,58	0,19	Ls
Norresjöbäcken		93	58	97-8-21	14,2	5,93	538	140	2400	0,35	0,27	Ls
Oretorp	Upp dos	93	58	97-8-20	18,5	6,34	458	111	700	0,57	0,21	Ls
Oretorp	Ned dos	93	58	97-8-20	18,5	6,45	538	116	625	0,48	0,16	Ls
Sågmöllebacken	Ned dos	93	58	97-8-20	15,7	6,49	634	158	1200	0,63	0,15	Ls
Sågmöllebacken	Upp dos	93	58	97-8-20	16,4	5,78	108	76	1400	0,24	0,13	Ls
Vittsjö Brunnsh.	V1	93	58	97-8-21	14,7	6,61	690	119	285	0,63	0,15	Ls
Vittsjö våtmark	V7	93	58	97-8-21	16,6	6,88	302	112	500	0,51	0,25	Ls
Vittsjö våtmark	V5	93	58	97-8-21	16,8	6,63	310	114	600	0,45	0,24	Ls
Vittsjö våtmark	V6	93	58	97-8-21	16,7	6,86	290	112	600	0,47	0,25	Ls
Vittsjö våtmark	V2	93	58	97-8-21	14,7	6,50	312	99	760	0,42	0,21	Ls
Gårdsjön/Ängl	Ned dos	93	59	97-8-20	15,0	7,25	474	119	200	0,67	0,20	Ls
Rökeån	Vedema	93	59	97-8-19		7,08	423	155	95	0,70	0,28	Ls
Tviggasjö våtmark	V10	93	59	97-8-21	14,5	5,90	198	83	1425	0,21	0,11	Ls
Tviggasjö våtmark	V11	93	59	97-8-21	14,8	5,93	190	82	1400	0,25	0,13	Ls
Vinnö å	Kråkeholm	93	59	97-9-1	18,5	7,81	2246	324	40	2,38	0,13	Ls
Vinnö å	Dammhuset	93	59	97-9-1	16,2	7,91	2166	381	20	2,46	0,20	Ls
Skeingesjön	C	93	5845	97-8-28	23,2	7,10	188	98	95	0,36	0,15	Ls
Vittsjön	U	93	5856	97-8-20	23,4	7,26	219	104	150	0,45	0,14	Ls

Provpunkt	Läge	Kn nr	Sjö nr	Provt Dag	Temp °C	pH	Alk. µekv/l	LF vid 25 °C	V-Färg mg Pt/l	Ca mekv/l	Mg mekv/l	Referens
Lehultasjön	Ö	93	5857	97-8-20	23,0	6,74	88	88	380	0,41	0,14	Ls
Pickelsjön	U	93	5859	97-8-20	23,8	7,27	334	110	180	0,39	0,09	Ls
Brönasjö	U	93	5861	97-8-28	23,2	7,23	348	102	375	0,54	0,13	Ls
Gårdsjön/Hyng	U	93	5862	97-8-28	22,8	7,12	214	93	85	0,39	0,12	Ls
Stora Nosta	U	93	5864	97-8-22	23,3	7,47	363	105	95	0,59	0,13	Ls
Lillasjö	U	93	5868	97-8-21	22,1	7,29	310	108	380	0,47	0,22	Ls
Hårsjön	U V3	93	5869	97-8-21	18,7	6,26	354	106	700	0,31	0,17	Ls
Hårsjön	C	93	5869	97-8-21	22,3	6,97	362	105	285	0,42	0,20	Ls
Lursjön	U	93	5903	97-8-21	24,5	7,36	191	117	35	0,43	0,18	Ls
Länнасjö	Ö	93	5906	97-8-28	23,0	7,36	135	70	90	0,28	0,10	Ls
Ö Tviggasjö	U V12	93	5915	97-8-21	20,3	6,64	272	91	500	0,43	0,15	Ls
V Tviggasjö	U V8	93	5916	97-8-21	17,1	6,72	702	117	190	0,53	0,17	Ls
Grösjön	S	93	5919	97-9-1	21,6	7,40	334	100	200	0,55	0,14	Ls
Humlesjön	N	93	5927	97-8-21	24,6	7,44	190	99	45	0,46	0,13	Ls
Humlesjön	U	93	5927	97-8-21	24,2	7,22	190	100	40	0,46	0,12	Ls
Algustorpasjön	C	93	5928	97-8-21	23,2	7,63	180	85	225	0,31	0,15	Ls
Hornsjön	U	93	5930	97-8-20	19,2	6,63	228	83	360	0,35	0,13	Ls
Gårdsjön/Ängl	U	93	5932	97-8-20	20,0	6,51	254	86	285	0,37	0,13	Ls
Svinasjön	Ö	93	5938	97-8-20	23,9	5,24	0	24	3	0,03	0,02	Ls
Håkantorps ö d	N	93	6541	97-9-1	22,3	7,63	774	149	155	0,99	0,20	Ls
Store Damm	U	93	6542	97-9-1	23,1	7,56	278	93	110	0,38	0,17	Ls
Svenstorpssjön	U	93	6543	97-9-1	21,1	6,86	390	101	95	0,40	0,20	Ls
Fåglasjön	C	93	6544	97-8-13	22,0	7,66	272	92	155			Ls

SJÖAR

Vi har delat in sjöarna i två huvudgrupper. Den ena gruppen innefattar de sjöar som ej kalkas eller påverkas av kalk. Normalt sett består denna grupp av 23 sjöar (1996). Gruppen innefattar de sju referenssjöarna plus ytterligare tre länsreferens-sjöar - Svinasjön, Lerjesjön och Lyngsjön samt 13 sjöar, där flertalet sjöar följs med tanke på eventuellt framtida kalkningsinsatser.

Den andra gruppen sjöar består följaktligen av kalkade sjöar eller sjöar påverkade av kalk. Denna grupp omfattar normalt 53 sjöar (1997).

Varje huvudgrupp är sedan indelad så att sjöarna fördelas på respektive kommun. Vår utgångspunkt för en viss sjös kommuntillhörighet har varit sjöns utlopps-koordinat.

För att få en snabb uppfattning om **försurningstillståndet** vid en given provtagningssäsong har vi valt att placera sjöarna i försurningsgrupper i enlighet med Naturvårdsverkets Allmänna Råd 90:4 (AR 90:4); "Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Klassificering av vattenkemi samt metaller i sediment och organismer."

I AR 90:4, sid. 20-22, står det bland annat att:

"Surhetstillståndet kan anges med utgångspunkt från vattnets alkalinitet eller, då alkalinitetsvärden saknas, dess pH-värde. Tillståndet anges enligt följande:

Alkalinitet mekv/l	pH	Klass	Benämning	Färg- beteckning
>0,5	>7,1	1	Mycket god buffertkapacitet	Mörkblå
0,1-0,5	6,8-7,1	2	God buffertkapacitet	Ljusblå
0,05-0,1	6,3-6,8	3	Svag buffertkapacitet	Gul
0,01-0,05	5,7-6,3	4	Mycket svag buffertkapacitet	Orange
≤0,01	≤5,7	5	Ingen eller obetydlig buffertkapacitet	Röd

Vid kalkning av vattendrag är den kemiska målsättningen att nå en alkalinitet över 0,1 mekv/l. Eftersom vattnen skall förbli kalkfattiga bör alkaliniteten efter kalkning inte överstiga 0,2-0,3 mekv/l.

Klassificering skall baseras på provtagning enligt naturvårdsverkets anvisningar för recipientkontroll i vatten (SNV Allmänna Råd 86:3, SNV Rapport 3108) och på analyser enligt svensk standard. Som underlag används årsvisa medelvärden från provtagningar från varje eller varannan månad eller från vinter- och sommarprovtagning. Genomsnittet av minst tre årsmedelvärden används för inplacering i klass. Medelvärdet beräknas från epilimnionprover eller, om endast en nivå provtagits, ytvatten (0,5 m)."

Vi har använt ovan klassindelning för att placera sjöarna i alkalinitetsklasser för varje kommun och får på detta sätt både ett mått på försurningsläget och, indirekt på effekten av kalkningsinsatserna. Vi vill emellertid understryka att det sker en naturlig variation i en sjös alkalinitet under året. Sjöarna kan därför av den anledningen "hoppa" mellan klasserna. Vi vill också påpeka att ett säsongsvärde inte representerar en tillståndsklass enligt ovan definition. Här använder vi oss av klasserna som ett hjälpmedel för att beskriva aktuellt försurningsläge.

Vi vill också framhålla att förhållanden vid provtagningstillfället kan påverka analysdata. Utflödesprov tagna när sjöarna är istäckta och dagstemperaturen visar på plusgrader kan resultera i ett inslag av smältvatten i provet. Sådana och liknande effekter kan medföra att uppmätta värden under- eller överskattar vatt-nets "riktiga" värde. Resultaten från vissa provtagningsomgångar/lokaler får därför tas med en rejäl

nypa salt.

Vi vill också framhålla att det faktum att ett vatten hamnar i t ex klass 4. dvs, med mycket svag buffertkapacitet, inte behöver betyda att det är kris. Visar det sig att vattnet alltid har positiv alkalinitet och att lokalen uppvisar stabila alkalinitets-värden, dvs att svängningarna i tid är relativt små, då finns ingen anledning att oroa sig för att sjön är sur. Detta är helt enkelt sjöns naturliga syrastatus. Å andra sidan kan en sjö som t ex ligger i tillståndsklass 2, dvs. med god buffertkapacitet, vara stadd i förurning. Detta visar sig då som klart avtagande alkalinitetsvärden över en längre tid.

Notera också att i gruppen ej påverkade sjöar ingår bland annat de sju (eg. tio) referenssjöarna. Flera av dessa saknar antingen helt, eller har en mycket låg, alkalinitet. De kommer därför alltid att visa sig i klasserna 5 och 4.

DOSERARE

Det finns idag 23 doserare i länet (plus två små folk-kalkare uppströms Kyrkmossedammen i Faxerödsbäcken). Genom att beakta upp- och nedströmsvärden kan man få en uppfattning om hur de fungerar. Kalken består ju av kalciumkarbonat där karbonaterna utgör alkaliniteten, de buffrande ämnena. En del karbonater förbrukas i buffringsprocessen. Det gör emellertid inte kalcium. Det kan därför vara vits att ta en titt på kalciumvärdena för att få en uppfattning om löst kalkmängd. Då alkalinitet saknas både upp- och nedströms så kan man få en uppfattning om kalk från doserare eller åbotten påverkar nedströmsvattnet något genom att titta på pH-värdena.

Vi har upprättat en huvudtabell över **pH-, alkalinitets- och kalciumvärden upp- och nedströms doserarna**. I några fall finns ej något nedströmsvärde i det rinnande flödet. I dessa fall används en nedströms liggande sjö som nedströmspunkt för doseraren. Där detta är fallet visas det med ett † efter doserarnamnet. Vid en jämförelse av upp- och nedströmsvärden där en sjö utgör nedströmspunkt bör man ha i minne den tidsförskjutning som föreligger mellan de två mätningarna på grund av vattnets passage genom sjön!

I tabellen anger vi också det avlästa **pegelvärdet**. Tyvärr så är det ännu alltför många frågetecken runt upprättade avbördningskurvor/tabeller och/eller pegelplaceringar för att vi skall kunna börja utnyttja pegelavläsningar för omföring till flödesdata! Vi kan därför bland annat ej räkna på kalkningseffektivitet.

I tabellen anger vi också **om kalk doserats** vid vårt besök. I vissa fall är det svårt att avgöra detta. Det skulle underlätta om vi kände till om doserarna doserar kalk i intervaller eller om kalkdoseringen sker kontinuerligt. Kan vi ej avgöra om dosering sker eller ej på plats, så anger vi detta med ett frågetecken i tabellen.

Är det något speciellt som inträffat vid provtagningen redovisar vi det under rubriken **anmärkningar**.

Utifrån kunskap om flödet -pegelavläsningen-, om dosering skett eller ej och om alkalinitetsvärdet i punkten uppströms doseraren så gör vi en **bedömning** av om vi anser att doseringen eller avsaknad av dosering varit korrekt. Detta anges med *OK*. Sker ej dosering där vi anser att dosering bort ske anges detta med, *borde doserat*. Sker däremot dosering medan vi anser den ej bort ske anges detta med, *borde ej doserat*. Saknar vi uppgift om framför allt dosering sker eller ej kan vi ej göra en bedömning och anger detta med ett ?

För 10 av de 23 doserarna sker **kalkning** på något sätt **uppströms**. Det är därför speciellt viktigt att ha kontroll över uppströmsvärdet vid dessa doserare för att undvika överdosering i systemet. De doserare där uppströmskalkningar sker finns angivna i tabellen med ett ° efter doserarnamnet.

I en av **tre minitabeller** under huvudtabellen har vi sammanställt antalet doserare som doserade, som ej doserade kalk och antalet för vilka vi ej kunnat avgöra om dosering skett eller ej.

I en andra minitabell har vi sammanställt vår bedömning av hur doserarna fungerat. *Bra* motsvaras av OK i huvudtabellen. *Dåligt* motsvaras av borde doserat och borde ej doserat medan *kan ej bedömas* motsvaras av frågetecknet i huvudtabellen. I vår bedömning tar vi hänsyn till alkalinitetsvärdet uppströms doseraren. Är alkaliniteten mindre eller lika med 50 µekv/l anser vi att doseraren bör dosera ut kalk. Är värdet över 100 µekv/l anser vi att kalk ej bör doseras. Ligger uppströmsvärdet i intervallet 51-100 µekv/l får flödesdata avgöra. Vid låga flöden bör kalk ej doseras, vid måttliga-höga flöden bör kalk doseras.

I en tredje minitabell har vi sammanställt en bedömning av nivån på alkalinitetsvärdena nedströms doserarna. Det är ju självklart att alkalinitetsvärdena i det rinnande vattnet någon kilometer nedströms doseraren ej kan bedömas utifrån tabellen i AR 90:4 sidan 20. Betydligt vidare gränser måste till. De gränser som är satta i minitabellen är helt subjektiva från vår sida och bör ses som önskvärda riktvärden.

VATTENDRAGSÖVERSIKTER

Vi har tagit fram flödesskisser över 20 vattendragsområden i vilka det finns ett flertal provtagningspunkter i rinnande vatten. De 20 vattendragen utgörs av:

Två huvudsakliga våtmarkskalkningar;
Hårsjö-Lilla sjö bäcken och Farstorpsån.

Tretton vattendrag med huvudsakligen doserarkalkning;
Stensån, Ybbarpsån, Drivån, Kilingaån, Bivarödsån, Simontorpsån, Rökeån, Ekeshultsån, Tosthultsån, Vilshultsån, Rössjöholmsån, Lagan och Verumsån.

Fyra vattendrag med huvudsakligen sjökalkning;
Grydeå, Smedegylsån, Holjeån och Emmaljungabäcken.

Ett okalkat vattendrag;
Almaån/Helgeån

Till dessa flödesskisser har vi skapat en tabell i vilken vi lägger in alkalinitets- och pH-data för varje provpunkt och provtagningsomgång så att det blir möjligt att överblicka situationen genom vattendraget och under kalenderåret.

Vi vill understryka att meningen inte är att återge geografin korrekt utan endast visa på flöden och flödesanslutningar. Bli därför inte förvånade över en del horribla spegelvändningar och uträtningar av moder natur.

I bilaga 3-0 har vi lagt in en teckenförklaring och bedömningshjälp som i stort bygger på AR 90:4 för alkalinitet. Vi har emellertid redan framhållit att nedströmspunkter till doserare måste tillåtas variera inom ett vidare intervall än vad AR 90:4 anger. Vi har därför märkt de provtagningspunkter i vattendraget med ett * där vi anser att

bedömningshjälpen kan appliceras.

För att bedömma pH använder vi oss dels av biologiska, dels av "natur"-bestämda samt av "personlig" erfarenhet. För gränsen pH 6,0 accepterar vi Allmänna Råd 90:4 som avgörande pH-gräns för biologiska effekter. Gränserna pH 5,5 och 5,0 samt 4,5 tar vi från effekt-klasser för bottenfauna och fisk (E. Degermann, B. Fernholm och P.-E. Lingdell, 1994. Bottenfauna och fisk i sjöar och vattendrag. - Utbredning i Sverige. NV Rapport 4345). Värdet 4,5 på pH betraktar vi som dagens bottennivå i skånska, näringsfattiga skogssjöar (t ex Lillesjön, Liasjön och Svinasjön). Den övre gränsen för denna sjötyp, dvs pH större än pH 7, får betraktas som flytande. Vi anser emellertid att högre värden för sådana sjöar indikerar antingen en planktonblom eller en överkalkning.

REFERENSVATTEN

Referensvattnen används främst för att bedömma vad som sker om kalkning ej utförs. Några vatten är inte såvitt vi kan bedömma negativt påverkade av försurning. Dessa kan nyttjas som som referens för kontroll av kalkningsmålets slutstation, naturlig variation m m.

I bilaga 4 redovisar vi alkalinitet och pH för länets 10 referenssjöar.

Rapportserien Skåne i utveckling
ISSN 1402-3393

- 97:1 Förebyggande arbete för barn och ungdom - en kartläggning i Malmöhus län hösten -95 till våren -96 *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:2 Sammanställning av konflikter och avvägningsproblem i kommunala översiktsplaner enligt Länsstyrelsens granskningsyttrande *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:3 Riksentressen i Skåne *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:4 Demensstudie - en kvalitetsstudie av demensvården i särskilda boendeformer i Malmö *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:5 På väg mot miljömålen. *Miljöenheten*
- 97:6 Årsrapport 1996 för socialtjänsten. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:7 Effekttuppföljning i kalkade och icke kalkade vatten. Vinter 1997. *Miljöenheten*
- 97:8 Gruppbofasta för utvecklingsstörda. En kvalitetsstudie. *Samhällsbyggnadsenheten*
(Ett samprojekt mellan länsstyrelserna i Blekinge, Kronoberg, fd Kristianstads och fd Malmöhus län)
- 97:9 Flodpärlmussla och tjockskalig målarmussla i Kristianstad 1995. *Miljöenheten*
- 97:10 Länsrapport 1996 inom alkoholområdet. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:11 Krog 2000 1996. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:12 Fisken i Skånes åar och bäckar. *Miljöenheten*
- 97:13 LSS-ärenden, handläggning och dokumentation. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:14 Tvångsvård av missbrukare i Malmöhus län 1996. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:15 Bistånds- och serviceinsatser inom äldreomsorgen. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:16 Socialtjänst i utveckling. Projekt inom missbruks- och ungdomsvård samt alkohol- och drogförebyggande arbete 1997. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:17 Effekttuppföljning i kalkade och icke-kalkade vatten. Våren 1997. *Miljöenheten*
- 97:18 Planering för hållbart byggande och boende. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:19 Buller i detaljplaneringen. *Samhällsbyggnadsenheten*
- 97:20 Bottenfauna i Kristianstads län 1996. *Miljöenheten*
- 97:21 Kalkningsplan 1998. *Miljöenheten*